

Agroresursu un
ekonomikas
institūts

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Jūrlietu un
zivsaimniecības fonds

Atskaite

Rīcības programmas Eiropas Jūrlietu un
zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai (ZRP)
2014-2020

***ZRP ieguldījumi zvejniecībā KZP mērķu
sasniegšanai***

2017. gada decembris

SATURS

SATURS.....	2
LIETOTIE SAĪSINĀJUMI.....	3
LIETOTIE TERMINI.....	5
KOPSAVILKUMS.....	6
DARBA SATURS.....	7
IZMANTOTIE MATERIĀLI UN APKOPOTIE DATI.....	8
IZMANTOTĀS METODES	10
ZRP IEGULDĪJUMI ZVEJNIECĪBĀ KZP MĒRĶU SASNIEGŠANAI	11
1. Zvejniecības efektivitātes novērtējuma kopsavilkums attiecībā pret šī brīža KZP mērķa redakciju.....	11
1.1. Identificētie rādītāji prioritātes mērķa snieguma raksturošanai	11
1.2. Zvejniecības ekonomisko rādītāju izvērtējums un tos ietekmējošie faktori	15
2. EJZF ietvaros īstenoto pasākumu zivsaimniecības attīstībai ietekmes uz mērķa “Veicināt vides ziņā ilgtspējīgu, resursu ziņā efektīvu, inovatīvu, konkurētspējīgu un uz zināšanām balstītu zvejniecību” izvērtējums un priekšlikumi atbalsta pasākumiem KZP mērķa efektīvākai sasniegšanai	23
2.1. Prioritātes vispārīgs apraksts	23
2.2. Konkrētais mērķis “Zvejniecības ietekmes uz jūras vidi novēršana, tostarp nevēlamas nozvejas, cik iespējams, samazināšana un izskaušana”	26
2.3. Konkrētais mērķis “Zvejas kapacitātes un pieejamo zvejas iespēju līdzsvara nodrošināšana”	29
2.4. Konkrētais mērķis “Zvejniecības uzņēmumu, tostarp maz apjoma piekrastes flotes, konkurētspējas un dzīvotspējas palielināšana un drošības un darba apstākļu uzlabošana”	30
2.5. Konkrētais mērķis “Atbalsta sniegšana tehnoloģiju izstrādes, inovācijas, tostarp energoefektivitātes palielināšanas, un zināšanu pārneses stiprināšanai”	36
SECINĀJUMI UN IETEIKUMI	38
PIELIKUMI	40
1. pielikums	41
2. pielikums	45
3. pielikums	46
4. pielikums	49
5. pielikums	52
6. pielikums	53
7. pielikums	54
8. pielikums	55
9. pielikums	56
10. pielikums	57
11. pielikums	58

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

ALTUM	- Attīstības finanšu institūcijas “Altum”
AREI	- Agroresursu un ekonomikas institūts
BIOR	- Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR”
CSP	- Centrālā Statistikas pārvalde
DAP	- Dabas aizsardzības pārvalde
EEZ	- Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instruments
EJZF	- Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds
EK	- Eiropas Komisija
EKII	- Emisijas kvotu izsolīšanas instruments
ELFLA	- Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
EPC	- Ekonomikas pētniecības centrs
ERAF	- Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	- Eiropas Savienība
ESF	- Eiropas Sociālais fonds
ETS	- Eiropas Teritoriālās sadarbības mērķa programma
EZF	- Eiropas Zivsaimniecības fonds
FAME	- Zivsaimniecības un akvakultūras monitorings un novērtēšana Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondam
FM	- Finanšu ministrija
CITES	- Konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām
ICES	- Starptautiskā jūru pētījumu padome
IS	- Informācijas sistēma
IUCN	- Starptautiskā dabas aizsardzības savienība
KF	- Kohēzijas fonds
KPFI	- Klimata pārmaiņu finanšu instruments
LAD	- Lauku atbalsta dienests
LAND	- Lauku attīstības novērtēšanas daļa
LGA	- Latvijas Garantiju aģentūra
LHEI	- Latvijas Hidroekoloģijas institūts
LŠSP	- Latvijas un Šveices sadarbības programma
LVAEI	- Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts
LVIF	- SIA „Vides investīciju fonds”
LZIKIS	- Latvijas zivsaimniecības integrētās kontroles un informācijas sistēma
MK	- Ministru kabinets
n.a	- nav aprēķināms
NFI	- Norvēģijas finanšu instruments
NVDFI	- Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instruments
UBA	- Upes baseina apgabals
VARAM	- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VID	- Valsts ieņēmumu dienests
VVD	- Valsts Vides dienests
ZM	- Zemkopības ministrija
ZRP 2007-2013	- Rīcības programma Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007. - 2013. gadam

- ZRP 2014-2020 - Rīcības programmas Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda
atbalsta ieviešanai Latvijā 2014. - 2020. gada
- ZST - Zivsaimniecības sadarbības tīkls

LIETOTIE TERMINI

Kopējais finansējums	-	piešķirtais publiskais (ES fondu un valsts) līdzfinansējums un privātais finansējums
Piešķirtais publiskais līdzfinansējums	-	finansējums ieviešanā esošiem projektiem (izmaksātais un rezervētais finansējums)
Ieviešanā esoši projekti	-	projekti ar statusu “apstiprināts”, “sākta uzraudzība” un “slēgts”
Pieteiktie projekti	-	projekti ar statusu “reģistrēts”, “atvērts labošanai”
Netiek ieviesti projekti	-	projekti ar statusu “noraidīts”, “atsaukts”, “pārtrauktas saistības”, “anulēts”

KOPSAVILKUMS

Darba mērķis bija novērtēt atbalstu zvejniecībai mērķa “vides ziņā ilgtspējīga, resursu ziņā efektīva, inovatīva, konkurētspējīga un uz zināšanām balstīta zvejniecība” sasniegšanā. Darba ietvaros tika identificēta ierobežota rādītāju kopa prioritātes un tās pasākumu mērķa novērtēšanai, tika sniegts zvejniecības ekonomisko rādītāju izvērtējums un tos ietekmējošie faktori, kā arī tika analizēta un vērtēta ZRP 2014-2020 ietvaros īstenoto pasākumu ietekmes uz mērķa sasniegšanu.

Zvejniecības sektora dalībniekiem 2007. – 2013. plānošanas periodā tika piešķirts publiskais līdzfinansējums 82,26 milj. EUR no EZF (pēc LAD IS datiem uz 16.02.2015.) un 0,34 milj. EUR no ERAF (pēc FM datiem uz 28.08.2017.), un 2014. – 2020. plānošanas periodā – 27,76 milj. EUR no EJZF (pēc LAD IS datiem uz 16.08.2017.). Kopējais finansējums tika novirzīts uzņēmējdarbības attīstībai (61%), citu jomu (piemēram, akvakultūras, zivju apstrādes un tūrisma) sekmēšanai (12%) un kompensāciju izmaksai par zvejas darbības pārtraukšanu (27%). Ņemot vērā zvejniecības sektora atkarību no ES līmenī koordinētām ilgtspējas principiem atbilstošām zvejas iespējām un globālās konkurences pastiprināšanos pasaules noieta tirgos, zvejniecības konkurētspējas stiprināšanai ir būtiska loma.

Lai novērtētu ZRP 2014-2020 1.prioritātes ietvaros sniegtā atbalsta ietekmi un mērķa sasniegšanu tika identificēti 10 rādītāji: 3 rādītāji vides ziņā ilgtspējīgas zvejniecības novērtēšanai, 6 rādītāji resursu ziņā efektīvas un konkurētspējīgas zvejniecības novērtēšanai, un 1 rādītājs inovatīvas un uz zināšanām balstītas zvejniecības novērtēšanai. Tā kā ZRP 2014-2020 vēl atrodas īstenošanas posmā un ne visi 1. prioritātes pasākumi aktīvi uzsākti, visus rādītājus par atbalsta saņēmējiem aprēķināt nevar. Pēc LAD IS datiem uz 16.08.2017. ir iespēja novērtēt tikai 4 pasākumu (F011.14., F011.1., F011.22. un F011.23.) 6 rādītājus. Rādītāji tiek analizēti ņemot vērā to vērtību izmaiņas, izpildi un attiecībā pret vispārējo situāciju zvejniecībā. ZRP 2014-2020 1.prioritātes atbalsts ir sekmējis veiksmīgu zušu populācijas saglabāšanas darbu noritēšanu un to atbilstību noteiktajam darba plānam, ir sekmējis mencu nozvejas apjoma palielināšanos uz vienu zvejas kuģi un ir sekmējis saldēto un pārstrādāto zivju apjoma palielināšanos, vienlaikus aptverot plašu zivsaimniecības nozares pārstāvju loku. Pārējos pasākumos rādītāji nav aprēķināmi, jo projektu skaits ir niecīgs vai to nav. Aprēķinātie rādītāji liecina par pozitīvu ietekmi 1. prioritātes mērķa sasniegšanā. ZRP 2014-2020 1.prioritātē piešķirtais publiskais līdzfinansējums pēc LAD IS datiem uz 16.08.2017. veidoja 48% no kopējā prioritātei atvēlētā 41,93 milj. EUR publiskā finansējuma.

ZRP 2014-2020 1.prioritātes mērķa sasniegšana ir atkarīga no potenciālo pasākumu ieviešanu kapacitātes (zināšanām, resursiem, prasmēm). Mērķa sasniegšanu vēlams sekmēt arī turpmāk, organizējot mērķauditorijai pievilcīgus un apmeklētus pasākumus par zivju rīku selektivitātes uzlabošanas iespējām un inovācijām, kā arī vienkāršotā formā pasniegt informāciju par atbalsta iespējām pasākumos un projektu prasībām. Būtu nepieciešama piekrastes zvejnieku detalizēta iespēju izpēte sasaistē ar pieejamajiem finanšu instrumentiem un to sniegtajiem atbalsta veidiem.

Ziņojumu sagatavoja Agroresursu un ekonomikas institūta (AREI) Ekonomikas Pētniecības centra (EPC) Lauku attīstības novērtēšanas daļas (LAND) pētniece Mg.soc. I.Biukšāne, MBA J.Hāzners, Dr.biol. A.Ikauniece no Latvijas Hidroekoloģijas institūta (LHEI) sadarbībā ar Mg.sc.ing. E.Bengu.

Darba autori izsaka pateicību Valsts ieņēmumu dienestam (VID) par atsaucību gada pārskatu datu sagatavošanā par uzņēmumiem, kā arī ZST un LAD pārstāvjiem, kā arī zvejniekiem.

DARBA SATURS

Darba mērķis – novērtēt atbalstu zvejniecībai mērķa “vides ziņā ilgtspējīga, resursu ziņā efektīva, inovatīva, konkurētspējīga un uz zināšanām balstīta zvejniecība” sasniegšanā.

Mērķa sasniegšanai izvirzīti sekojoši darba uzdevumi:

- 1) zvejniecības efektivitātes novērtējuma kopsavilkums attiecībā pret šī brīža KZP mērķa redakciju (neietverot iekšējos ūdeņus);
 - *identificēt ierobežotu rādītāju kopu, kuri raksturo prioritātes mērķa sasniegšanu;*
 - *sniegt zvejniecības ekonomisko rādītāju izvērtējumu un tos ietekmējošos faktorus (politiskos, ekonomiskos, atbalsta - EZF, EJZF, KF, ERAF, ESF) laika periodā no 2007. – 2016. gadam.*
- 2) EJZF ietvaros īstenoto pasākumu zivsaimniecības attīstībai ietekmes uz mērķa “Veicināt vides ziņā ilgtspējīgu, resursu ziņā efektīvu, inovatīvu, konkurētspējīgu un uz zināšanām balstītu zvejniecību” izvērtējums un priekšlikumi atbalsta pasākumiem KZP mērķa efektīvākai sasniegšanai.
- 3) secinājumu un ieteikumu izstrāde.

Analizētie un interpretētie datu rezultāti ir vispārināti apkopoti katrā darba nodaļā, kā arī nodaļā „Secinājumi un ieteikumi”.

Darba apjoms ir 39 lpp., neskaitot pielikumus. Darbā iekļauti 10 attēli, 11 tabulas un 11 pielikumi. Darbā ir 2 nodaļas. Darba struktūra ir veidota atbilstoši mērķa sasniegšanai izvirzītajiem darba uzdevumiem. Atvēlētais izpildes laiks, kā arī pieejamā informācija un datu kvalitāte noteica šī darba apjomu, detalizācijas pakāpi un rezultātu kvalitāti.

IZMANTOTIE MATERIĀLI UN APKOPOTIE DATI

Darba izstrādei tika izmantoti Centrālās statistikas pārvaldes (CSP), Latvijas zivsaimniecības integrētās kontroles un informācijas sistēmas (LZIKIS), Lauku atbalsta dienesta (LAD), Finanšu ministrijas (FM) un Valsts ieņēmumu dienesta (VID) dati, kā arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM), Attīstības finanšu institūcijas "Altum" (ALTUM) un SIA „Vides investīciju fonds” (LVIF) sniegtā informācija, un LAD pārstāvju un atbalsta saņēmēju sniegtais viedoklis. Darba izstrādei tika pētīti arī dažādi plānošanas dokumenti, Ministru kabineta noteikumi, kā arī metodoloģijas un vispārēji pētījumi par zvejniecības sektoru un novērtēšanas iespējām.

Lai novērtētu ZRP 2014-2020 1. prioritātes ietvaros sniegto atbalstu zvejniecības attīstībai tika analizēta un vērtēta virkne dažādu rādītāju ar mērķi identificēt nelielu rādītāju kopu sniegtā atbalsta zvejniecībai mērķa “vides ziņā ilgtspējīga, resursu ziņā efektīva, inovatīva, konkurētspējīga un uz zināšanām balstīta zvejniecība” sasniegšanā. Novērtētāji sadarbībā ar Zemkopības ministrijas (ZM) pārstāvjiem nolēma sākotnēji identificēt 3-4 rādītājus prioritātes mērķa sasniegšanas novērtēšanai. Taču, ņemot vērā to, ka 1. prioritātes mērķis aptver dažādus aspektus, un 1. prioritāte sastāv no vairākiem pasākumiem ar dažādiem mērķiem un atbalsta saņēmējiem, izvēlēti vairāki rādītāji atbilstoši mērķu skaitam. Lai varētu novērtēt ne tikai 1. prioritātes mērķa sasniegšanu, bet arī 1. prioritātes pasākumu mērķu sasniegšanu, un varētu veikt nozīmīgus ieteikumus mērķu labākai sasniegšanai, kopumā tika noteikti 10 rādītāji (skat. 1. pielikumu). Rādītāju izvēli pirmkārt noteica datu pieejamība un kvalitāte, un to atbilstība mērķa sasniegšanas novērtēšanai. Rādītāju galvenie datu avoti tika noteikti: LZIKIS, VID, CSP, LAD, Valsts Vides dienests (VVD) un Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR” (BIOR). Pētījuma ietvaros ZRP 2014-2020 1. prioritāte tika analizēta pēc LAD IS datiem uz 16.08.2017. (padziļināta analīze pasākumu līmenī tika veikta tikai par ieviešanā esošiem projektiem ar statusu “apstiprināts”, “sākta uzraudzība” un “slēgts”). ņemot vērā, ka kvantitatīvā analīze ne vienmēr sniedz pietiekamu informāciju par notiekošajiem procesiem un to cēloņiem, tad atbilstoši novērtēšanas pamatprincipiem sinerģijā ar kvantitatīvajām metodēm tika izmantotas arī kvalitatīvās vērtēšanas metodes. Kvalitatīvās vērtēšanas metodes tika izmantotas kā papildus informācijas avots. Tika iegūts LAD pārstāvju viedoklis par ZRP 2014-2020 1. prioritātes pasākumiem. Secinājumi un ieteikumi izstrādāti vadoties no kvantitatīvās analīzes rezultātiem.

Lai identificētu rādītājus ZRP 2014-2020 1. prioritātes mērķa sasniegšanai no jūras vides aspekta, tika analizēta dažāda veida informācija (skat. 2. pielikumu). Rādītāju noteikšanas procesā apzināti EK FAME sagatavotie ES dalībvalstīm paredzētie kopējie rādītāji (FAME SU, 2016), publicētā zinātniskā literatūra, atbilstošie MK noteikumi, projektu informācija. Novērtēta rādītāju piemērotība Latvijas apstākļiem un noskaidrota datu pieejamība Latvijā par vidi un zvejniecību atbildīgajās institūcijās – LAD, VVD, VARAM, BIOR, Latvijas Hidroekoloģijas institūtā (LHEI). Noskaidroti atbalstāmie pasākumi, to ietekmes analīzei izmantoti Latvijā publiski pieejamos datus, starptautisko ekspertu grupu pētījumi. Rādītāju noteikšanai, lai vērtētu pasākumu ietekmi uz jūras vides kvalitāti, noskaidrota sekojoša informācija:

- literatūras dati par zīdītāju un putnu piezvejas apjoma samazināšanu un paralēli zvejas rīku sabojāšanas kritumu (Vanhatalo et al., 2014; Martin & Crawford, 2015, Konigson et al., 2015);

- bioloģiskās ilgtspējas indikatoru izmantošanas iespējas (EK COM (2014) 545 final; www.bipindicators.net) konteksta rādītājiem;
- MK noteikumos Nr. 296., 02.05.2007. par zveju un zvejas žurnāliem - nosacījumi un prasības žurnālos iekļaujamai informācijai;
- literatūras dati par zušu attīstības un barošanās ekoloģiju (Arai, 2016).

Pasākumu ietekmes analīzei uz jūras vidi izmantoti sekojoši dati:

- BIOR informācija par izpildi zušu mazuļu ielaišanu ūdenstilpnēs pasākuma “Atbalsts saglabāšanas pasākumiem” ietvaros (www.bior.lv);
- VVD un pašvaldību, kuru teritorijās esošajās ūdenstilpnēs ielaisti zušu mazuļi, informācija (www.vvd.gov.lv, www.babite.lv);
- informācija no Latvijas nacionālā zušu krājumu pārvaldības plāna 2009. - 2013. gadam un Zivju resursu mākslīgās atražošanas plāna 2017. - 2020. gadam;
- ICES Ekspertu grupas par zušu ekoloģiju (WGEEL) ziņojumi;
- roņu aizsardzības/apsaimniekošanas plāna apspriešanas sanāksmju Rīgā, Salacgrīvā un Rojā 2017.g. martā protokoli (www.skaitamdabu.gov.lv).

Lai iegūtu informāciju par ES fondu sniegto atbalstu zvejniecībai laika posmā no 2007. – 2017. gadam tika identificēti zvejniecības sektora dalībnieki un izveidots saraksta pēc CSP, LZIKIS un LAD IS datiem. Pēc izveidotā saraksta un NACE 2.red. koda 03.1. norādīšanas tika veikts informācijas pieprasījums FM, VARAM, ALTUM un LVIF. Pieprasītā informācija no administrējošajām institūcijām tika iesūtīta dažādos laika posmos. Informācija tika apkopota par šādiem ES fondiem: Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Eiropas Sociālais fonda (ESF), Kohēzijas fonda (KF), Latvijas un Šveices sadarbības programmas (LŠSP), Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta (EEZ), Norvēģijas finanšu instruments (NFI), Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta (EEZ), Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta (NVDFI), Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), Latvijas Garantiju aģentūras (LGA) sniegtā finanšu instrumentu palīdzība (kredīta un eksporta garantijas, u.c.), Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta (KPFI), Eiropas Teritoriālās sadarbības mērķa programmas (ETS), Emisijas kvotu izsolišanas instrumenta (EKII). Kā arī apkopota Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) pieejamā informācija. Kopējais ES fondu sniegtais atbalsts tika analizēts dalījumā pa fondiem, atbalstītā projekta mērķiem un atbalsta saņēmējiem. Analīze tika veikta saskaņā ar pētījuma noteikto mērķi un darba uzdevumiem. Uzņēmumi, kas nodarbojas ar zvejniecību, bet netika identificēti pēc CSP, LZIKIS un LAD saraksta un NACE 2.red. koda 03.1., datu analīzē un aprēķinos netika iekļauti.

IZMANTOTĀS METODES

Atbilstoši darba mērķim un uzdevumiem, kā arī, ievērojot datu pieejamību un kvalitāti, darba veikšanai izmantotas kvantitatīvās un kvalitatīvās metodes. Datu analīzei izmantota monogrāfiskā jeb aprakstošā, grafiskā, loģiski-konstruktīvā (indukcija un dedukcija) metode, kā arī kvaziekspērimētālā dizaina jeb ekonomiskā kontrafakta dizaina metode („naivā” starpību starpības metode).

Šo metožu pielietošana novērtēšanā ir ieteikta Eiropas Komisijas Zivsaimniecības un akvakultūras monitoringa un novērtēšanas vadlīnijās¹.

Ražošanas izmaksu daļu uzņēmumu neto apgrozījumā iespējams aprēķināt ar divām metodēm atkarībā no datu pieejamības. Ar apgrozījuma metodi šo mainīgo nosaka, izdalot pārdotās produkcijas ražošanas izmaksu, pārdošanas izmaksu, administrācijas izmaksu un pārējo saimnieciskās darbības izmaksu summu ar neto apgrozījuma un pārējo saimnieciskās darbības ieņēmumu summu. Savukārt, ar perioda metodi šo mainīgo nosaka, izdalot materiālu izmaksu, personāla izmaksu un pārējo saimnieciskās darbības izmaksu summu ar neto apgrozījuma, gatavās produkcijas un nepabeigto ražojumu krājumu izmaiņu un pārējo saimnieciskās darbības ieņēmumu summu.

Kapitāla izmaksu daļu uzņēmumu neto apgrozījumā iespējams aprēķināt ar divām metodēm atkarībā no datu pieejamības. Ar apgrozījuma metodi šo mainīgo nosaka, izdalot pamatlīdzekļu nolietojumu ar neto apgrozījuma un pārējo saimnieciskās darbības ieņēmumu summu. Savukārt, ar perioda metodi šo mainīgo nosaka, izdalot pamatlīdzekļu nolietojumu ar neto apgrozījuma, gatavās produkcijas un nepabeigto ražojumu krājumu izmaiņu un pārējo saimnieciskās darbības ieņēmumu summu.

Darba ražīgumu aprēķina, izdalot neto apgrozījumu ar uzņēmumā strādājošo vidējo skaitu.

Pastāv ierobežojumi metodiku izvēlē. Perioda metode mainīgo aprēķinā nav izmantojama sakarā ar to, ka dati par gatavās produkcijas un nepabeigto ražojumu krājumu izmaiņām saņēmējiem un nesaņēmējiem periodā pirms programmas nav pieejami.

Atskaites ietvaros tika izmantota kvaziekspērimētālā dizaina metodes: „naivā” DiD metode (starpību starpība).

„Naivā” DiD metode ietver divu veidu starpību secīgu aprēķināšanu. Vispirms tiek aprēķinātas attiecīgo mainīgo vidējās vērtības saņēmēju un nesaņēmēju grupās periodā pirms un pēc intervences. Pēc tam tiek aprēķināta šo mainīgo starpības atsevišķi saņēmējiem un nesaņēmējiem pēc un pirms intervences. Aprēķināto mainīgo starpība (starpību starpība) pēc un pirms intervences ir novērtētās iznākuma mainīgā faktiskās izmaiņas intervences ietekmē. Lai nodrošinātu vairāku secīgu programmas atbalsta periodu novērtējumu savietojamību un nepārtrauktību, ZRP 2007-2013 novērtēšanai tiek izmantoti ZRP 2014-2020 novērtēšanai aprobētie ekonomiskie mainīgie. Ekonomisko mainīgo izmaiņu novērtēšanā tiek izmantota „naivā” DiD metode. Aprēķinu rezultātus var aplūkot 3. pielikumā.

Secinājumi un ieteikumi izstrādāti vadoties no kvantitatīvās analīzes rezultātiem, galvenokārt pielietojot analīzes un sintēzes metodes.

¹ EUROPEAN COMMISSION - Directorate-General for Maritime Affairs and Fisheries Unit D.3 2017: FAME SU EMFF Evaluation working paper, Brussels

ZRP IEGULDĪJUMI ZVEJNIECĪBĀ KZP MĒRĶU SASNIEGŠANAI

1. Zvejniecības efektivitātes novērtējuma kopsavilkums attiecībā pret šī brīža KZP mērķa redakciju

1.1. Identificētie rādītāji prioritātes mērķa snieguma raksturošanai

ZRP 2014-2020 zvejniecības sektora attīstības veicināšanai ir paredzēta 1. prioritāte “Veicināt vides ziņā ilgtspējīgu, resursu ziņā efektīvu, inovatīvu, konkurētspējīgu un uz zināšanām balstītu zvejniecību” un prioritārā mērķa sasniegšanai noteiktie pasākumi.

Lai identificētu rādītājus un novērtētu ZRP 2014-2020 1. prioritātes mērķa sasniegšanu, sākotnēji tika analizēti prioritāti veidojošie konkrētie mērķi un tiem atbilstoši pakārtotie 7 pasākumi (skat. 4. pielikumu). Lai novērtētu mērķu sasniegumu, sākotnēji tika identificēti 3-4 rādītāji prioritātes mērķa sasniegšanas novērtēšanai, taču, ņemot vērā prioritātes mērķa dažādos aspektus, identificēt ierobežotu rādītāju kopu neizdevās. Tika secināts, ka labākais veids kā novērtēt 1. prioritātes mērķa sasniegšanu ir veikt rādītāju analīzi par atbalsta saņēmējiem kopumā visā prioritātē (atsevišķi neizdalot pasākumu līmenī) un par projektu rezultātiem pasākumu līmenī. Rādītāju identificēšana tika veikta ņemot vērā vispārējo statistikas datu pieejamību un kvalitāti, MK noteikumos noteiktos novērtēšanas kritērijus par atbalsta pretendentiem, kā arī katra pasākuma mērķi, atbalsta pretendētus un attiecināmo izmaksu grupas.

Lai varētu novērtēt ne tikai 1. prioritātes mērķa sasniegšanu, bet arī prioritātes apakšmērķu sasniegšanu, un varētu sniegt ieteikumus mērķa labākai sasniegšanai, kopumā tika identificēti 10 rādītāji (skat. 1. tabulu). Rādītāju izvēli noteica datu pieejamība un kvalitāte, kā arī atbilstība mērķa izpildes novērtēšanai. Kā rādītāju galvenie datu avoti tika identificēti LZIKIS, VID, CSP, LAD, VVD un BIOR.

1. tabula. Izvēlētie rādītāji ZRP 2014-2020 1. prioritātes mērķa “Veicināt vides ziņā ilgtspējīgu, resursu ziņā efektīvu, inovatīvu, konkurētspējīgu un uz zināšanām balstītu zvejniecību” novērtēšanai

Rādītājs	Izmantojamais datu avots	1.Konkrētais mērķis		3.Konkrētais mērķis	4.Konkrētais mērķis			5.Konkrētais mērķis
		Pasākumi:						
		Atbalsts saglabāšanas pasākumu izstrādei un īstenošanai	Zvejas ietekmes uz jūras vidi ierobežošana un zvejas pielāgošana sugu aizsardzībai	Galīga zvejas darbību pārtraukšana	Veselība un drošība	Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana	Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību	Inovācija
Darba ražīguma izmaiņas	LZIKIS,VID, CSP	-	-	✓		✓	✓	✓
Ražošanas izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā	VID, CSP	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bojātās nozvejas apjoma izmaiņas kopējā nozvejā	LAD, VVD	-	✓	-	-	-	-	✓*
Bojāto zvejas rīku īpatsvars kopējā izmantoto zvejas rīku skaitā	LAD, VVD	-	✓	-	-	-	-	✓*
Izmaiņas zušu populācijā	LAD, BIOR	✓	-	-	-	-	-	-
Mencu nozvejas apjoma izmaiņas uz zvejas kuģi	LAD, LZIKIS	-	-	✓	-	-	-	-
Labuma guvēju īpatsvars nozarē	LAD, CSP	-	-	-	✓	✓	✓	-
Izmaiņas zivju apjomā un apstrādē ²	LAD	-	-	-	-	✓	-	-
Izkrauto zvejas produktu apjoma izmaiņas	LAD, LZIKIS	-	-	-	-	-	✓	-
Inovāciju mērogs	LAD, CSP	-	-	-	-	-	-	✓

Piezīme: * ja projektos ir paredzēta ietekmes uz jūras vidi samazināšanu.

² Rādītājs “Izmaiņas zivju apjomā un apstrādē” tiek veidots no rādītājiem “Saldēto zvejas produktu uzglabāšanas apjoma izmaiņas ārpus ostām” (saskaņā ar MK not. Nr. 441. 3.pantu) un “Pārstrādāto zvejas blakusproduktu un nevēlamās nozvejas apjoma izmaiņas”.

Rādītājs “***Darba ražīguma izmaiņas***” ir paredzēts pasākuma “Galīga zvejas darbību pārtraukšana”, “Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana”, “Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību” un “Inovācija” vērtēšanai. Ar rādītāju paredzēts novērtēt zvejniecības uzņēmumu efektivitāti un konkurētspēju – rādītājs netiek aprēķināts par citiem atbalsta saņēmējiem (piemēram, zinātniskās institūcijas). Ņemot vērā datu pieejamību un kvalitāti rādītājs tiek aprēķināts kā ikgadējās nozvejas vērtība vai neto apgrozījums uz vienu gada vidējo nodarbināto atbalstu saņēmušajos zvejniecības uzņēmumos. Rādītāju var aprēķināt par atbalsta saņēmējiem gadā pirms un pēc atbalsta saņemšanas, kā arī par atbalsta nesaņēmējiem

Rādītājs “***Ražošanas izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā***” ir paredzēts pasākuma “Zvejas ietekmes uz jūras vidi ierobežošana un zvejas pielāgošana sugu aizsardzībai”, “Galīga zvejas darbību pārtraukšana”, “Veselība un drošība”, “Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana”, “Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību” un “Inovācija” vērtēšanai.

Ar rādītāju paredzēts novērtēt zvejniecības uzņēmumu efektivitāti un konkurētspēju – rādītājs netiek aprēķināts par citiem atbalsta saņēmējiem (piemēram, zinātniskās institūcijas, biedrības). Rādītājs tiek aprēķināts kā ražošanas izmaksu attiecība pret neto apgrozījumu, un tiek izteikts koeficienta veidā. Rādītāja vēlamās robežas ir ≤ 1 , kas liecina par to, ka zvejniecības uzņēmumu ražošanas izmaksas ir mazākas nekā iegūtais neto apgrozījums. Tiek ņemtas vērā visas ražošanas izmaksas, t.sk. pamatlīdzekļu nolietojums, kas ir būtisks aspekts zvejniecības uzņēmumu efektivitātes un konkurētspējas novērtēšanā. Taču pastāv iespēja, ka veicot ieguldījumus uzreiz pēc projekta īstenošanas, izmaksas var strauji pieaugt, tādēļ rādītāju ir plānots noteikt katrā pārskata perioda gadā. Rādītāju var aprēķināt par atbalsta saņēmējiem gadā pirms un pēc atbalsta saņemšanas, kā arī par atbalsta nesaņēmējiem.

Aizsargājamo jūras zīdītāju (roņu) skaitam Baltijas jūrā kopš 20.gs. 90.-to gadu beigām palielinoties, piezvejas un zvejas rīku sabojāšanas problēma tiek risināta ar pakāpenisku izpētes intensitātes pieaugumu, visvairāk Zviedrijā un Somijā (skat. 5. pielikumu). Pētījumi Zviedrijā pārsvarā orientēti uz murdu modifikāciju (Königson et al., 2015), taču iestrādes tīklu aizsardzībai eksistē arī Latvijā (BIOR). Ieguldījumi zvejas rīkos, nomainot to materiālu vai modificējot konstrukciju, būtu risinājums aizsardzībai pret roņiem un to piezveju (skat 2.pielikums). ZRP ietekmes uz jūras vidi vērtēšanas rezultātu rādītāji tika izvēlēti, lai raksturotu ietekmi pasākuma “Zvejas ietekmes uz jūras vidi ierobežošana un zvejas pielāgošana sugu aizsardzībai” līmenī. Ņemot vērā putnu un roņu piezvejas un zvejas rīku sabojāšanas aktualitāti piekrastes zvejā (skat.2.pielikumu), kā arī pastāvošo saistību starp zvejas rīku aizsardzības pret sabojāšanu un piezvejas samazināšanu, izvēlēti rādītāji pasākuma ietekmes vērtēšanai, kas saistīti ar aizsargājamo zīdītāju un putnu bojājumiem:

- *bojātās nozvejas apjoma izmaiņas kopējā nozvejā;*
- *bojāto zvejas rīku īpatsvars kopējā izmantoto zvejas rīku skaitā.*

Rādītāja “***Bojātās nozvejas apjoma izmaiņas kopējā nozvejā***” ir paredzēts pasākuma “Zvejas ietekmes uz jūras vidi ierobežošana un zvejas pielāgošana sugu aizsardzībai” un “Inovācija” vērtēšanai. Ar rādītāju paredzēts novērtēt vides ziņā

ilgtspējīgu zvejniecību. Rādītāju var aprēķināt par atbalsta saņēmējam pirms un pēc projekta, kā arī par atbalsta nesaņēmējiem.

Rādītāja **“Bojāto zvejas rīku īpatsvars kopējā izmantoto zvejas rīku skaitā”** ir paredzēts pasākuma “Zvejas ietekmes uz jūras vidi ierobežošana un zvejas pielāgošana sugu aizsardzībai”, “Inovācija” vērtēšanai. Ar rādītāju paredzēts novērtēt vides ziņā ilgtspējīgu zvejniecību. Rādītāju var aprēķināt par atbalsta saņēmējam pirms un pēc projekta, kā arī par atbalsta nesaņēmējiem.

Savukārt, pasākuma “Atbalsts saglabāšanas pasākumu izstrādei un īstenošanai” novērtēšanai tika izvēlēts rādītājs **“Izmaiņas zušu populācijā”** ar tā apakšrādītājiem “Izlaisto zušu mazuļu skaits katrā ūdenstilpnē” un “Ūdenstilpņu skaits, kurās izlaisti zušu mazuļi”, kas tiek analizēti salīdzinot plānotos ar faktiskajiem rezultātiem. Ar rādītāju paredzēts novērtēt vides ziņā ilgtspējīgu zvejniecību. Ar rādītāja palīdzību tiek novērtēts, cik liels zušu mazuļu skaits tiek izlaists salīdzinot ar pasākumā plānoto skaitu, un vērtējot procentuāli atsevišķi katrai ūdenstilpnei, kā arī to, cik ūdenstilpnēs katrā upju baseinā tiek izlaisti zušu mazuļi salīdzinājumā ar plānoto.

Rādītājs **“Mencu nozvejas apjoma izmaiņas uz zvejas kuģi”** ir paredzēts pasākuma “Galīga zvejas darbību pārtraukšana” vērtēšanai. Ar rādītāju paredzēts novērtēt zvejniecības uzņēmumu efektivitāti un konkurētspēju. Rādītājs tiek aprēķināts kā mencu nozvejas apjoms uz vienu zvejas kuģi.

Rādītājs **“Labuma guvēju īpatsvars nozarē”** ir paredzēts pasākuma “Veselība un drošība”, “Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana” un “Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību” vērtēšanai. Ar rādītāju paredzēts novērtēt zvejniecības efektivitāti un konkurētspēju.

Rādītājs tiek izteikts ar vairākiem apakšrādītājiem:

- to zvejnieku skaits, kuri gūst labumu no īstenotā projekta;
- to zivsaimniecības komersantu vai saimnieciskās darbības veicēju skaits, kuri gūst labumu no īstenotā projekta.

Apakšrādītāji tiek aprēķināti kā labuma guvēju skaits attiecībā pret ekonomiski aktīvo uzņēmumu un nodarbināto skaitu sektorā.

Rādītājs **“Izmaiņas zivju apjomā un apstrādē”** ir paredzēts pasākuma “Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana” vērtēšanai. Ar rādītāju paredzēts novērtēt zvejniecības efektivitāti un konkurētspēju. Rādītājs tiek veidots no rādītāja “Saldēto zvejas produktu uzglabāšanas un pirmapstrādes apjoma izmaiņas ārpus ostām” un rādītāja “Pārstrādāto zvejas blakusproduktu un nevēlamās nozvejas apjoma izmaiņas” gadā pirms un pēc projekta īstenošanas.

Rādītājs **“Izkrauto zvejas produktu apjoma izmaiņas”** ir paredzēts pasākuma “Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību” vērtēšanai. Ar rādītāju paredzēts novērtēt zvejniecības efektivitāti un konkurētspēju. Rādītājs tiek vērtēts kā zivju izkrāvumu apjoma izmaiņas Latvijas ostās sasaistē ar veiktajiem ieguldījumiem. Ņemot vērā nozvejas apjomus un ES noteiktās kvotas būtiskas izmaiņas zivju izkrāvumos neprognozē. Tas ir būtiski, lai prognozētu kādas investīcijas ostās būtu nepieciešamas, ja izkrāvumi ir niecīgi un/vai samazinās. Ne visiem rādītājiem ir jāpieaug. Arī stabilizācija šajā gadījumā būtu pozitīvs rezultāts.

Rādītājs “*Inovāciju mērogs*” ir paredzēts pasākuma “Inovācijas” vērtēšanai. Ar rādītāju paredzēts novērtēt, cik inovatīva un uz zināšanām balstīta ir zvejniecība. Rādītājs tiek raksturots ar 3 apaksrādītājiem:

- inovācijas dalījumā pa jomām (ietekme uz vidi, ilgtspējīgas metodes, pievienotā vērtība, jaunu sugu ieviešana, u.c.);
- inovācijas dalījumā pēc mēroga (uzņēmuma vai nozares līmenī);
- zvejniecības uzņēmumu īpatsvars, kuri ievieš inovācijas projektus (cik procentuāli atbalsta saņēmēju ir iesaistīti inovāciju projektu realizācijā no kopējā ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaita sektorā).

Dalījums pa jomām raksturo virzienus, kādos inovācijas tiek veiktas. Dalījums pēc mēroga raksturo, vai attiecīgā inovācija ir uzņēmuma vai visa sektora līmenī. Savukārt, zvejniecības uzņēmumu īpatsvars, kuri ievieš inovācijas raksturo par šī pasākuma nozīmību nozares pārstāvjiem. Minētie rādītāji aprēķināmi pēc LAD IS un CSP datiem.

1.2. Zvejniecības ekonomisko rādītāju izvērtējums un tos ietekmējošie faktori

Vispārējā situācija zvejniecībā

Latvijas zvejas floti 2016. gadā veidoja 679 zvejas kuģi ar kopējo dzinēja jaudu 47,12 tūkst. kW un kopējo bruto tilpību 28,52 tūkst. GT. Zvejas flotes sastāvā bija 12 tāljūras kuģi, 57 kuģi, kas zvejo Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī aiz piekrastes joslas un 610 piekrastes zvejas laivas. Laika posmā no 2007. – 2015. gadam tika veikta zvejas kuģu kapacitātes sabalansēšana ar pieejamajiem zivju resursiem, kā rezultātā samazinājās ne tikai zvejas flotes vienību skaits par 23% un to jauda par 24%, bet samazinājās arī uzņēmumu par 10% un nodarbināto skaits par 40%. Kopējā nozveja 2015. gadā veidoja 81,31 tūkst. tonnas, kur valsts teritoriālajos ūdeņos galvenokārt tika nozvejotas brētliņas, reņģes un mencas, savukārt tāljūrā - galvenokārt stavridas, sardīnes, sardinellas un makreles. Kopējais nozvejas apjoms un tā vērtība kopš 2007. gada ir attiecīgi samazinājusies par 48% un 11%, kas līdz ar to ir ietekmējis arī ārējās tirdzniecības bilances struktūru un izmaiņas. Pozitīvi vērtējams tas, kas zvejniecības sektorā uzlabojās darba ražīgums (par 49%), kas lielā mērā arī sekmēja vidējās neto darba samaksas palielināšanos (par 105%) (skat. 2. tabulu).

2. tabula. Situācija zvejniecības sektorā (%)

Rādītājs	2007.	2015.	Izmaiņas (%)
Uzņēmumu skaits	229	207	↓ -10
Nodarbināto skaits	1 390	833	↓ -40
Vidējā neto darba samaksa (EUR)	249	511	↑ 105
Ārējā tirdzniecības bilance (EUR milj.):	4,16	12,56	↑ 202
imports (EUR milj.)	2,55	4,00	↓ 57
eksports (EUR milj.)	6,71	16,56	↑ 147
Zvejas kuģu skaits	879	686	↓ -22
Zvejas kuģu jauda (tūkst. kW)	57,17	43,30	↓ -24
Nozvejas apjoms uz vienu zvejas kuģi (tonnas)	176,30	118,53	↓ -33
Nozvejas apjoms (tūkst. tonnas)	154,97	81,31	↓ -48
Nozvejas vērtība (milj. EUR)	41,26	36,77	↓ -11
Darba ražīgums (tūkst. EUR uz nodarbināto)	29,68	44,14	↑ 49

Piezīme: Bultas zaļā krāsā norāda pozitīvas izmaiņas, bultas sarkanā krāsā - negatīvas izmaiņas, bet bultas zilā krāsā norāda ZRP ietekmes rezultāta izmaiņas.

Avots: izveidots pēc CSP, ZM un LZIKIS datiem.

Nozvejas apjomi komerciāli nozīmīgajām un starptautiski regulējamām sugām ir atkarīgi no Latvijai ikgadēji piešķirtajām kvotām, kas savukārt ir atkarīgas no zivju krājumu stāvokļa. Latvijai pieejamās zvejas iespējas un nozvejas kvotas Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī balstās uz ilggadīgu vides un zivju resursu izpēti nacionālajā un starptautiskajā līmenī. Tomēr krājumu fluktuāciju un ES līmenī ikgadēji piešķirto zvejas iespēju svārstību rezultātā zvejniecības uzņēmumiem ir apgrūtināti plānot savas nākotnes darbības. Vides piesārņojums, nelabvēlīgie nārsta apstākļi, kā arī intensīvā zveja un citi faktori negatīvi ietekmē zivju krājumu stāvokli, kā rezultātā Baltijas jūrā ik gadu samazinās nozvejas kvotas un pieejamais zivju izejvielu apjoms, kas negatīvi ietekmē zvejniecības un zivju apstrādes uzņēmumu darbību. Latvijas zvejas kvotas netiek pilnībā izmantotas (skat. 6. pielikumu), kam par galveno iemeslu ir mainīgi hidrometeoroloģiskie apstākļi, sezonālie laikapstākļi, kas apgrūtinā zivju nozveju vai padara to neiespējamu, un zvejas rīku izmantošanas ierobežojumi attiecībā uz konkrētām zivīm³.

Saskaņā ar Latvijas noslēgtajiem starpvalstu līgumiem, ir iespējas zvejot arī citu valstu ekonomiskajās zonās un starptautisko konvenciju darbības rajonos.

Zvejas darbību nodrošināšanai gar Baltijas jūras piekrasti ir izvietotas un pieejamas 10 ostas: 3 lielās un 7 mazās ostas. Lielās ostas nodarbojas galvenokārt ar tranzīta kravu apstrādi, bet mazās ostas ir ar vietēju nozīmi – tās galvenokārt nodarbojas ar kokmateriālu nosūtīšanu un zvejas produktu pieņemšanu, vasaras sezonā arī kā jahtu ostas.

Eiropas Savienības (ES) politika ir vērsta uz zivsaimniecības darbības nodrošinājumu ilgtermiņā (Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1380/2013 un Nr. 508/2014). Turklāt tai būtu jāpalīdz uzlabot produktivitāti, nodrošināt pietiekami augstu dzīves līmeni zivsaimniecībā nodarbinātajiem un stabilus tirgus, un tai būtu jānodrošina resursu pieejamība un tas, ka produkti patērētājiem ir pieejami par saprātīgām cenām. Ņemot vērā Kopējās zivsaimniecības politikas (KZP) noteikto ietvaru tie izvirzīti arī Latvijas zvejniecības sektora attīstības galvenie mērķi (skat. 3. tabulu).

3. tabula. Latvijas zvejniecības sektora galvenie mērķi ZRP 2007. – 2013. un 2014. – 2020. plānošanas periodā

ZRP 2007-2013	ZRP 2014-2020
Konkurētspējīgas un stabilas zivsaimniecības jomas attīstība, Zvejas flotes ekonomiskās dzīvotspējas uzlabošana sabalansējot tās kapacitāti ar Latvijai pieejamiem zivju resursiem. Zivsaimniecības nozares ilgtspējīga attīstība un tās ekonomiskās efektivitātes palielināšana	Ekoloģiski ilgtspējīgu, resursu ziņā efektīvu, inovatīvu, konkurētspējīgu un uz zināšanām balstītu zvejniecību. Zvejniecības <i>ietekmes uz jūras vidi novēršana</i>, tostarp nevēlamas nozvejas, cik iespējams, samazināšana un izskaušana. Zvejniecības uzņēmumu, tostarp mazapjoma piekrastes flotes, <i>konkurētspējas un dzīvotspējas palielināšana</i> un drošības un darba apstākļu uzlabošana. Atbalsta sniegšana <i>tehnoloģiju izstrādes, inovācijas, tostarp energoefektivitātes palielināšanas</i>, un zināšanu pārneses stiprināšanai.

Avots: izveidots pēc ZRP 2007-2013 un ZRP 2014-2020.

³ LAND 2013. gada pētījums “3. Prioritārā virziena pasākumu 301. „Kopīgas rīcības pasākumi” un 303. „Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās” investīciju atdeve”.

Konkurētspēja un efektivitāte, kas nodrošinātu zivsaimniecības ilgtspējīgu attīstību, ir svarīgākie nosacījumi. Tam tika paredzēti pasākumi un atvēlēti līdzekļi gan iepriekšējā, gan tagadējā plānošanas periodā.

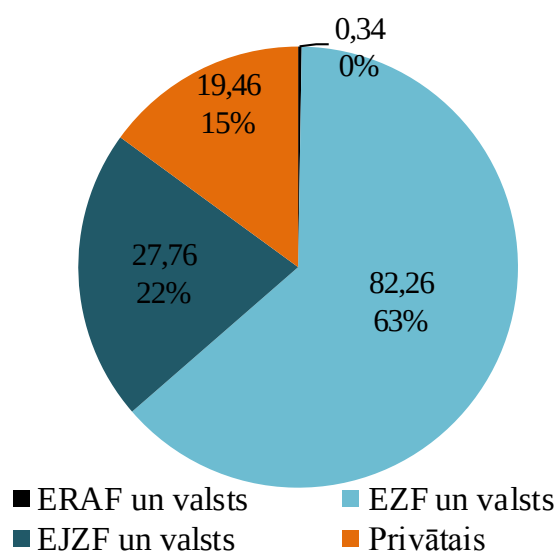
Nemot vērā zvejniecības sektora atkarību no ES līmenī koordinētām ilgtspējas principiem atbilstošām zvejas iespējām un globālās konkurences pastiprināšanos pasaules noieta tirgos, zvejniecības konkurētspējas stiprināšanai ir būtiska loma.

ES fondu atbalsts

Zvejniecības sektora dalībniekiem⁴ 2007. – 2013. un 2014. – 2020. plānošanas periodā 885 projektu īstenošanai tika piešķirts finanšu atbalsts no vairākiem ES fondiem: EZF, EJZF un ERAF, ietverot valsts līdzfinansējumu un privāto finansējumu (skat. 1. attēlu).

Zvejniecības sektora dalībniekiem novirzītais kopējais finansējums veidoja 129,82 milj. EUR, kur 85% veidoja publiskais finansējums (ES fondu un valsts līdzfinansējums), bet atlikušos 15% - privātais finansējums.

No ES fondiem lielākais atbalsts zvejniecības sektorā ietilpstošajiem dalībniekiem tika sniegts 2007. – 2013. plānošanas periodā no EZF ar valsts līdzfinansējumu – 63%, bet vismazākais: no ERAF ar valsts līdzfinansējumu – 0,26%. Nozīmīgu atbalstu zvejniecības sektora dalībnieki saņēma arī no EJZF ar valsts līdzfinansējumu – 21%.

1. attēls. Kopējais finansējums* zvejniecības sektora dalībniekiem 2007. – 2013. un 2014. – 2020. plānošanas periodā (EUR milj., %)

Piezīme: Kopējais finansējums – piešķirtais publiskais (ES fondu un valsts) līdzfinansējums un privātais finansējums projektiem ar statusu “apstiprināts”, “sākta uzraudzība” un “slēgts”.

Avots: aprēķināts pēc FM (28.08.2017.) un LAD IS (16.02.2015. un 16.08.2017.) datiem.

No kopējā finansējuma 129,82 milj. EUR 45% finansējuma tika novirzīts 132 jeb 61% uzņēmumu no kopējā ekonomiski aktīvo zvejniecības uzņēmumu skaita 2007. – 2015. gadā, 34% - 14 biedrībām, 16% - 8 dažādām institūcijām (pašvaldībām,

⁴ ES fondu sniegtais atbalsts 2007. – 2013. un 2014. – 2020. plānošanas periodā zvejniecības sektoram tika identificēts vadoties no izveidotā zvejniecības sektora dalībnieku saraksta pēc CSP, LZIKIS un LAD datiem. Zvejniecības sektora dalībnieki, kas netika identificēti pēc noteiktā saraksta un NACE 2.red. koda 03.1., datu analīzē un aprēķinos neparedz.

ostu pārvaldēm, BIOR), bet tikai 4% no kopējā finansējuma tika novirzīts 392 jeb 45% privātpersonu no kopējā nodarbināto skaita ekonomiski aktīvajos zvejniecības uzņēmumos 2007. – 2016. gadā (šajā gadījumā zvejas kuģu apkāpes locekļiem, kas zaudēja darbu zvejas kuģu sadalīšanas rezultātā).

Kopējais finansējums galvenokārt tika vērsts uz zvejniecības attīstības un ar to saistīto jomu un teritoriju potenciāla sekmēšanu (skat. 4. tabulu). Tā kā atsevišķi zvejniecības uzņēmumi nodarbojas ne tikai ar zvejniecību, bet arī ar zivju apstrādi, tūrismu un akvakultūru, tad ES fondu atbalsts tika izmantots arī šo jomu attīstības sekmēšanai. Uzņēmumu saimnieciskās darbības veidu padziļināta analīze netika veikta, jo tas nebija šīs atskaites mērķis.

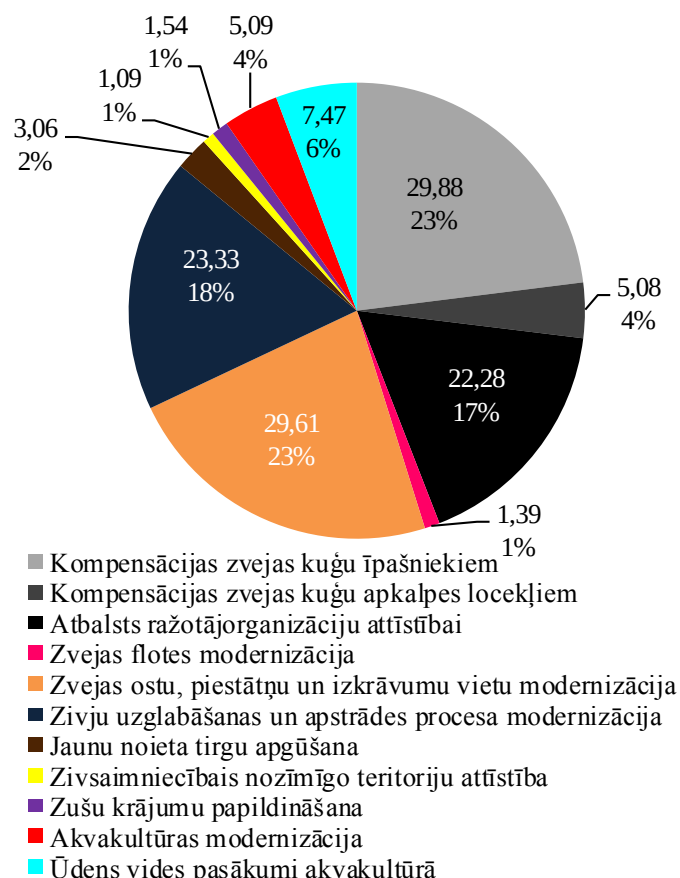
4. tabula. Kopējais finansējums* zvejniecības sektora dalībniekiem 2007. – 2013. un 2014. – 2020. plānošanas periodā (EUR milj.)

Ieguldījumu veids	Kopējais finansējums (EUR milj.)				
	Publiskais			Privātais	KOPĀ
	ERAF un valsts	EZF un valsts	EJZF un valsts		
Kompensācijas par zvejas flotes sabalansēšanu ar pieejamajiem zivju resursiem:	-	33,60	1,37	0	34,96
<i>zvejas kuģu īpašniekiem</i>	-	28,56	1,32	0	29,88
<i>zvejas kuģu apkāpes locekļiem</i>	-	5,03	0,05	0	5,08
Atbalsts ražotājorganizāciju attīstībai	-	8,41	9,82	4	22,28
Zvejas flotes modernizācija	-	0,56	-	1	1,39
Zvejas ostu, piestātņu un izkrāvēju vietu modernizācija	-	18,33	7,68	4	29,61
Zivju uzglabāšanas un apstrādes procesa modernizācija	0,34	10,67	3,85	8	23,33
Jaunu noieta tirgu apgūšana	0,0015	3,03	0,01	0	3,06
Zivsaimniecības nozīmīgo teritoriju attīstība	-	0,36	0,49	0	1,09
Zušu krājumu papildināšana	-	1,26	0,27	-	1,54
Akvakultūras attīstība:	-	6,03	4,26	2	12,56
<i>akvakultūras modernizācija</i>	-	2,04	0,79	2	5,09
<i>ūdens vides pasākumi akvakultūrā</i>	-	3,99	3,48	-	7,47
KOPĀ	0,34	82,26	27,76	19,46	129,82

Piezīme: Kopējais finansējums – piešķirtais publiskais (ES fondu un valsts) līdzfinansējums un privātais finansējums projektiem ar statusu “apstiprināts”, “sākta uzraudzība” un “slēgts”.

Avots: aprēķināts pēc FM (28.08.2017.) un LAD IS (16.02.2015. un 16.08.2017.) datiem.

Lielākais finansējums (34,96 milj. EUR jeb 27%) tika novirzīts zvejas flotes sabalansēšanas pasākumiem ar pieejamajiem zivju resursiem. EZF un EJZF sniegtā atbalsta rezultātā 158 zvejas kuģi un laivas tika nodoti sadalīšanai, t.sk. sagriešanai metāllūžņos vai nodošanai bezpeļņas mērķiem (153 zvejas kuģi ZRP 2007-2013 un 5 zvejas kuģi ZRP 2014-2020 ietvaros). Nodoto zvejas kuģu un laivu rezultātā zvejas kuģu īpašnieki saņēma kompensācijas 29,88 milj. EUR apmērā (28,56 milj. EUR no ZRP 2007-2013 un 1,32 milj. EUR no ZRP 2014-2020), bet darbu zaudējušie zvejas kuģu apkāpes locekļi - 5,08 milj. EUR apmērā (5,03 milj. EUR no ZRP 2007-2013 un 0,49 milj. EUR no ZRP 2014-2020) (skat. 2. attēlu).

2.attēls. Kopējais finansējums* zvejniecības sektora dalībniekiem dalījumā pa ieguldījuma veidiem 2007. – 2013. un 2014. – 2020. plānošanas periodā (EUR milj., %)

Piezīme: Kopējais finansējums – piešķirtais publiskais (ES fondu un valsts) līdzfinansējums un privātais finansējums projektiem ar statusu “apstiprināts”, “sākta uzraudzība” un “slēgts”.

Avots: aprēķināts pēc FM (28.08.2017.) un LAD IS (16.02.2015. un 16.08.2017.) datiem.

Samērā liels finansējums tika novirzīts zvejas ostu, piestātņu un izkrāvumu vietu modernizācijai – attiecīgi 29,61 milj. EUR jeb 23% no kopējā atbalsta. Atbalsta rezultātā tika atjaunotas piestātnes, rekonstruēti moli, modernizētas vairākas izkraušanas un zvejas aprīkojuma uzglabāšanas vietas.

Zivju uzglabāšanas un apstrādes procesa modernizācijai tika novirzīts atbalsts 23,33 milj. EUR jeb 18% apmērā.

Savukārt finansējumu akvakultūras attīstībai 12,56 milj. EUR jeb 10% apmērā saņēma tie zvejniecības uzņēmumi, kuru saimnieciskā darbība ir saistīta arī ar akvakultūru. Dati balstīti uz pieejamo informāciju par saņēmējiem. Akvakultūras procesu modernizācijai (dažādu iekārtu iegādei, zivju audzēšanas un inkubācijas cehu izveidei, dīķu rekonstrukcijai, traktortehnikas iegādei, u.c.) tika novirzīti 5,09 milj. EUR, bet ūdens vides pasākumiem akvakultūrā – 7,47 milj. EUR.

Finansējums tika sniegts arī ražotājorganizāciju attīstībai 22,28 milj. EUR jeb 17% apmērā ar Ražošanas un tirdzniecības plāna izstrādi un īstenošanu saistīto izdevumu segšanai, uzglabāšanas atbalstam, sertifikātu iegūšanai, dalībai starptautiskās izstādēs, tehnoloģisko iekārtu iegādei un ražošanas cehu modernizācijai, u.c. (skat. 5.tabulu).

5. tabula. Kopējais finansējums* ražotājorganizācijām 2007. – 2013. un 2014. – 2020. plānošanas periodā (EUR milj.)

Ieguldījumu veids	Kopējais finansējums (EUR milj.)			
	Publiskais		Privātais	KOPĀ
	EZF un valsts	EJZF un valsts		
Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana	-	5,29	1,76	7,05
Zvejas ostas un izkraušanas vietas	-	3,47	1,16	4,64
Ražošanas un tirdzniecības plāni	-	0,08	0,03	0,11
Uzglabāšanas atbalsts	-	0,87	0,00	0,87
Tirdzniecības pasākumi	-	0,10	0,03	0,14
Investīcijas ražošanas, pārstrādes vai mārketinga iekārtās un infrastruktūrā	3,10	-	0,38	3,47
Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās	5,31	0,00	0,69	6,01
Kopā:	8,41	9,82	4,06	22,28

Piezīme: Kopējais finansējums – piešķirtais publiskais (ES fondu un valsts) līdzfinansējums un privātais finansējums projektiem ar statusu “apstiprināts”, “sākta uzraudzība” un “slēgts”.

Avots: aprēķināts pēc FM (28.08.2017.) un LAD IS (16.02.2015. un 16.08.2017.) datiem.

Jaunu noieta tirgu apgūšanai novirzītais finansējums ir 3,06 milj. EUR jeb 2% no kopējā finansējuma, zušu krājumu papildināšanas pasākumiem - 1,54 milj. EUR jeb 1%, bet zvejas flotes modernizācijai – 1,39 milj. EUR jeb 1%. Vismazākais finansējums 1,09 EUR jeb 1% apmērā tika vērsts uz zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju attīstību (atbalsts saņemts ZRP 2007-2013 4. prioritātes pasākumos “Ciematu, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana un attīstība”, “Ar zivsaimniecību un tūrisma saistītas maza mēroga infrastruktūras un pakalpojumu attīstība”, “Ekonomiskās darbības restrukturēšana, pārorientācija un darbību dažādošana” un ZRP 2014-2020 pasākumā “Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju īstenošana”).

No veiktās analīzes var secināt, ka zvejniecības sektora dalībnieki 79,67 milj. EUR jeb 61% finansējuma ieguldīja uzņēmējdarbības attīstībā, savukārt 15,18 milj. EUR jeb 12% - citu jomu sekmēšanā (zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju attīstībai, zušu krājumu papildināšanai, akvakultūras modernizācijai un ūdens vides pasākumu īstenošanai akvakultūrā). Atlikušais finansējums 34,96 milj. EUR jeb 27% apmērā tika izmaksāts kompensāciju veidā par zvejas darbības pārtraukšanu.

ZRP 2007-2013 atbalsta ietekme

ZRP pasākumu tiešā ietekme uz atbalsta saņēmējiem – zvejniecības uzņēmumiem tika vērtēta izmantojot LAD IS un VID datus. Ņemot vērā datu pieejamību un kvalitāti, tika vērtēta pasākumu „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitāte” un “Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” atbalsta ietekme ar “Naivo” DiD metodi. Lai novērtētu sniegtā atbalsta ietekmi, tika analizētas ražošanas izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā, kapitāla izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā un darba ražīgums pirms (2007. – 2010. gads) un pēc (2012. – 2015. gads) atbalsta saņemšanas.

Pasākuma „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitāte” atbalsta ietekmes novērtēšanai tika analizēti 4 atbalsta saņēmēji un 25 atbalsta nesaņēmēji, izmantojot 3 gadu vidējos datus par uzņēmumiem pirms un pēc atbalsta saņemšanas. Aprēķinātās atkarīgo mainīgo starpības atbalsta saņēmējiem un atbalsta

nesaņēmējiem pirms un pēc atbalsta saņemšanas norādītas 6. tabulā. Atkarīgo mainīgo starpības atspoguļo programmas tiešo ietekmi uz saņēmējiem.

6. tabula. ZRP 2007-2013 pasākuma „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitātē” atbalsta ietekmes rezultāti pirms un pēc atbalsta saņemšanas (koeficients, tūkst. EUR uz nodarbināto)

Sadalījums	Skaits	Kopējās ražošanas izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā (koeficients)			Kapitāla izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā (koeficients)			Darba ražīgums (tūkst. EUR uz nodarbināto)		
		pirms	pēc	starpība	pirms	pēc	starpība	pirms	pēc	starpība
Atbalsta saņēmēji	4	0,75	0,90	0,15	0,11	0,14	0,03	9,54	14,28	4,74
Atbalsta nesaņēmēji	25	1,12	3,33	2,21	0,24	0,32	0,07	10,82	14,69	3,88
“Naivā” DiD:				-2,06	x	x	-0,04	x	x	0,86

Avots: aprēķināts pēc LAD IS uz 16.02.2015. un 16.08.2017. un VID datiem.

Aprēķini parāda, ka pasākuma sniegtajam atbalstam ir bijusi pozitīva ietekme – atbalsta saņēmēju rezultāti ir labāki nekā atbalsta nesaņēmējiem. Atbalsta saņēmēju kopējās ražošanas izmaksas attiecībā pret neto apgrozījumu ir palielinājušās daudz mazāk (par 0,15 koeficienta punktiem) nekā atbalsta nesaņēmējiem (par 2,21 koeficienta punktiem). Arī kapitāla izmaksas (pamatlīdzekļu nolietojums) attiecībā pret neto apgrozījumu atbalsta saņēmējiem palielinājās daudz mazāk (par 0,03 koeficienta punktiem) nekā atbalsta nesaņēmējiem (par 0,07 koeficienta punktiem). Pozitīvi ir vērtējama arī pasākuma sniegtā atbalsta ietekme uz darba ražīgumu: atbalsta saņēmējiem darba ražīgums palielinājās par 4,74 tūkst. EUR uz nodarbināto, bet atbalsta nesaņēmējiem – par 3,88 tūkst. EUR uz nodarbināto.

Tā kā ZRP 2007-2013 ietvaros īpaša nozīme bija pasākumam “Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana”, kam tika atvēlēts publiskais finansējums 28,97 milj. EUR, tad atsevišķi tika vērtēta šī pasākuma atbalsta ietekme. Atbalsta grupā tika iekļauti 12 atbalsta saņēmēji, bet kontroles grupā - 25 atbalsta nesaņēmēji. Aprēķiniem nepieciešamo mainīgo vērtības tika noteiktas, aprēķinot to 3 gadu vidējās vērtības pirms un pēc atbalsta saņemšanas.

Aprēķini tika veikti par atbalsta saņēmējiem, kuri saņēma atbalstu tikai un vienīgi ZRP 2007-2013 pasākumā “Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana”, ar mērķi ievērot nepārklāšanās principu (lai citu pasākumu ietekme maldīgi netiktu piedēvēta konkrētajam pasākumam). Tāpat aprēķini tika veikti par atbalsta nesaņēmējiem, kas nav saņēmuši atbalstu nevienā ZRP 2007-2013 un ZRP 2014-2020 pasākumā.

Pasākuma aprēķinu rezultātus var aplūkot 7. tabulā, kurā ir norādīti izmantotās “Naivās” DiD metodes rezultāti par atbalsta saņēmējiem un atbalsta nesaņēmējiem pirms un pēc ZRP 2007-2013 atbalsta saņemšanas.

Dati rāda, ka pasākuma sniegtajam atbalstam ir bijusi pozitīva ietekme – atbalsta saņēmēju rezultāti ir labāki nekā atbalsta nesaņēmējiem. Izņēmums ir kapitāla izmaksas (pamatlīdzekļu nolietojums) attiecībā pret neto apgrozījumu, kas atbalsta saņēmējiem salīdzinājumā ar atbalsta nesaņēmējiem pirms un pēc ZRP 2007-2013 atbalsta saņemšanas ir palielinājušās par 0,21 koeficienta punktiem, kas vistiešākajā mērā ir saistīts ar zvejas kuģu norakstīšanu un atbilstošu grāmatvedības ierakstu veikšanu. Kapitāla izmaksu palielinājums atbalsta saņēmējiem ir vērtējams kā ZRP 2007-2013 konkrētā pasākuma atbalsta ietekmes rezultātam atbilstošs un normāls process.

7. tabula. ZRP 2007-2013 pasākuma “Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” atbalsta ietekmes rezultāti pirms un pēc atbalsta saņemšanas (koeficients, tūkst. EUR uz nodarbināto)

Sadalījums	Skaitis	Kopējās ražošanas izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā (koeficients)			Kapitāla izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā (koeficients)			Darba ražīgums (tūkst. EUR uz nodarbināto)		
		pirms	pēc	starpība	pirms	pēc	starpība	pirms	pēc	starpība
Atbalsta saņēmēji	12	0,84	1,60	0,76	0,10	0,31	0,21	22,82	162,93	140,11
Atbalsta nesaņēmēji	25	1,12	3,33	2,21	0,24	0,32	0,07	10,82	14,69	3,88
“Naivā” DiD:				-1,45	x	x	0,14	x	x	136,23

Avots: aprēķināts pēc LAD IS uz 16.02.2015. un 16.08.2017. un VID datiem.

Savukārt, kopējās ražošanas izmaksas attiecībā pret neto apgrozījumu ir palielinājušās gan atbalsta saņēmējiem, gan arī atbalsta nesaņēmējiem, kas kopumā nav vērtējams pozitīvi, taču ir atbilstošs kopējai ekonomiskajai situācijai valstī. Sadārdzinoties ražošanas resursiem (darbaspēkam, izejvielām, elektrībai, u.c.) valstī palielinās arī zvejniecības uzņēmumu ražošanas izmaksas. ZRP 2007-2013 konkrētā pasākuma sniegtajam atbalstam ir bijusi pozitīva ietekme uz atbalsta saņēmēju kopējām ražošanas izmaksām attiecībā pret neto apgrozījumu – tās ir palielinājušās daudz mazāk (par 0,76 koeficienta punktiem) nekā atbalsta nesaņēmējiem (par 2,21 koeficienta punktiem).

Īpaši pozitīvi ir vērtējama pasākuma sniegtā atbalsta ietekme uz darba ražīgumu: atbalsta saņēmējiem darba ražīgums ir palielinājies par 140,11 tūkst. EUR uz nodarbināto, bet atbalsta nesaņēmējiem – par 3,88 tūkst. EUR uz nodarbināto.

No veiktās datu analīzes var secināt, ka ZRP 2007-2013 pasākumu „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitāte” un “Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” sniegtajam atbalstam ir bijusi pozitīva ietekme uz atbalsta saņēmēju kopējām ražošanas un kapitāla izmaksām attiecībā pret neto apgrozījumu, un darba ražīgumu. Lai gan iegūtie rezultāti ir vērtējami pozitīvi, tie tomēr ir analizējami samērā piesardzīgi, ko noteica datu analīzes veikšanai salīdzinoši relatīvi nelielā izlases kopa.

Laika posmā no 2007. – 2015. gadam zvejas kuģu kapacitātes sabalansēšanas ar pieejamajiem zivju resursiem rezultātā tika samazināts zvejas flotes vienību skaits par 23% un to jauda par 37%, kas pārējiem zvejniecības uzņēmumiem sniedza iespēju vairāk nozvejot (nozvejas apjoms uz vienu zvejas flotes vienību Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē palielinājās par 35%, bet aiz piekrastes - par 48%), tādējādi sekmējot to finansiālās situācijas uzlabošanos (skat. 8. tabulu).

8. tabula. Situācija zvejniecībā Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī (skaits, tūkst. kW, tonnas, %)

Rādītājs	2007.	2015.	Izmaiņas (%)
Zvejas flotes vienības (skaits):	871	675	-23
piekrastē	736	612	-17
aiz piekrastes	135	63	-53
Zvejas flotes jauda (tūkst. kW):	36,46	22,85	-37
piekrastē	7,25	4,44	-39
aiz piekrastes	29,21	18,40	-37
Nozvejas apjoms (tūkst. tonnas):	89,37	62,63	-30
piekrastē	2,35	2,63	12
aiz piekrastes	87,02	60,01	-31
Nozvejas apjoms uz vienu zvejas flotes vienību (tonnas):	102,60	92,79	-10
piekrastē	3,19	4,29	35
aiz piekrastes	644,58	952,49	48
Zvejas kvota	111,65	96,15	-14

Avots: izveidots pēc ZM datiem.

Lai gan zvejas kuģu kapacitātes sabalansēšanas pasākums ir sniedzis pozitīvu ietekmi uz zvejniecības uzņēmumu attīstību, var secināt, ka komerciāli nozīmīgie zivju (brētliņa, menca, reņģe, lasis) resursi nav vēl pietiekami atjaunojušies, ko apliecina valsts ikgadējo zvejas kvotu samazināšanās par 14%.

2. EJZF ietvaros īstenoto pasākumu zivsaimniecības attīstībai ietekmes uz mērķa “Veicināt vides ziņā ilgtspējīgu, resursu ziņā efektīvu, inovatīvu, konkurētspējīgu un uz zināšanām balstītu zvejniecību” izvērtējums un priekšlikumi atbalsta pasākumiem KZP mērķa efektīvākai sasniegšanai

2.1. Prioritātes vispārīgs apraksts

Pēc LAD IS datiem uz 16.08.2017. uz ZRP 2014-2020 uz 1.prioritātes pasākumu atbalstu kopumā tika iesniegti 73 projekti (skat. 6. tabulu). Prioritātes ietvaros atbalsts 19,93 milj. EUR apmērā tika novirzīts 32 atbalsta saņēmējiem.

Visvairāk īstenošanā esošo projektu (skat. skaidrojumu pie 9. tabulas) ir pasākumos F011.1Z. un F011.1K. (19 projekti), F011.23. (14 projekti) un F011.22. (5 projekti), kas ir vērsti uz 3. un 4. Konkrētā mērķa sasniegšanu.

Salīdzinoši daudz projekti netiek ieviesti (skat. skaidrojumu pie 9. tabulas) pasākumos F011.1Z. un F011.1K. (12 projekti), F011.22. (4 projekti) un F011.23. (6 projekti). Pēc LAD pārstāvju sniegtās informācijas pasākumā F011.1Z. un F011.1K. tika iesniegti projekti par kompensācijas izmaksu zvejniekiem, kas bija neatbilstoši, tāpēc tie tika noraidīti.

Savukārt, projekti pārējos pasākumos tiek īstenoti, jo ir salīdzinoši nesen apstiprināti un tie ir lieli projekti, kas prasa zināmu laiku, lai tos pabeigtu.

Nemot vērā ZRP 2014-2020 pasākumiem paredzēto publisko finansējumu un plānoto sasniedzamo projektu skaitu līdz 2023. gadam, tad salīdzinoši maza aktivitāte ir bijusi pasākumos F011.08. un F011.01., bet pasākumā F011.15. vispār netika iesniegts neviens projekts (skat. 7. pielikumu). VID datu analīze liecina, ka piekrastes zvejniekiem ir ierobežoti finanšu līdzekļi (skat. 8. pielikumu), kas tādējādi ir viens no faktoriem, kas apgrūrina to iespējas piedalīties pasākumos.

9. tabula. ZRP 2014-2020 1. prioritārā virziena pasākumu apkopojums (skaits, milj. EUR, %)

Pasākuma kods LAD datubāzē	Pasākums	Atbalsta pretendents ⁵	Sasniedzamais projektu skaits 2023. gadā	Projektu skaits			Informācija par īstenošanā esošiem projektiem		
				Īstenošanā esoši ⁶	Pieteiktie ⁷	Netiek ieviesti ⁸	Atbalsta saņēmēju skaits	Piešķirtais publiskais finansējums (milj. EUR)	Finansējuma īpatsvars (%)
F011.14.	Atbalsts saglabāšanas pasākumu izstrādei un īstenošanai	Valsts zinātniskais institūts Vietējā pašvaldība	6	1	-	-	1	0,27	10
F011.15.	Zvejas ietekmes uz jūras vidi ierobežošana un zvejas pielāgošana sugu aizsardzībai	Zvejas kuģa īpašnieks	20	-	-	-	-	-	0
F011.1Z. F011.1K.	Galīga zvejas darbību pārtraukšana	Zvejas kuģa īpašnieks Zvejas kuģa apkalpes loceklis	35	19	-	12	18	1,37	34
F011.08.	Veselība un drošība	Zvejas kuģa īpašnieks	10	-	1	-	-	-	0
F011.22.	Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana	Biedrība	7	5	3	4	4	7,13	79
F011.23.	Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību	Biedrība Ostas pārvalde	15	14	3	6	11	11,16	55
F011.01.	Inovācija	Zinātniskā institūcija Komersants/zemnieku vai zvejnieku saimniecība Biedrība	10	-	2	3	-	-	0
Kopā:		x	103	39	9	25	32	19,93	48

Avots: izveidots pēc ZM datiem uz 31.10.2017., LAD IS datiem uz 16.08.2017. un ZRP 2014-2020 versijas 2.2. (EK lēmuma datums: 2017.11.8.).

⁵ Atbilstoši MK not.

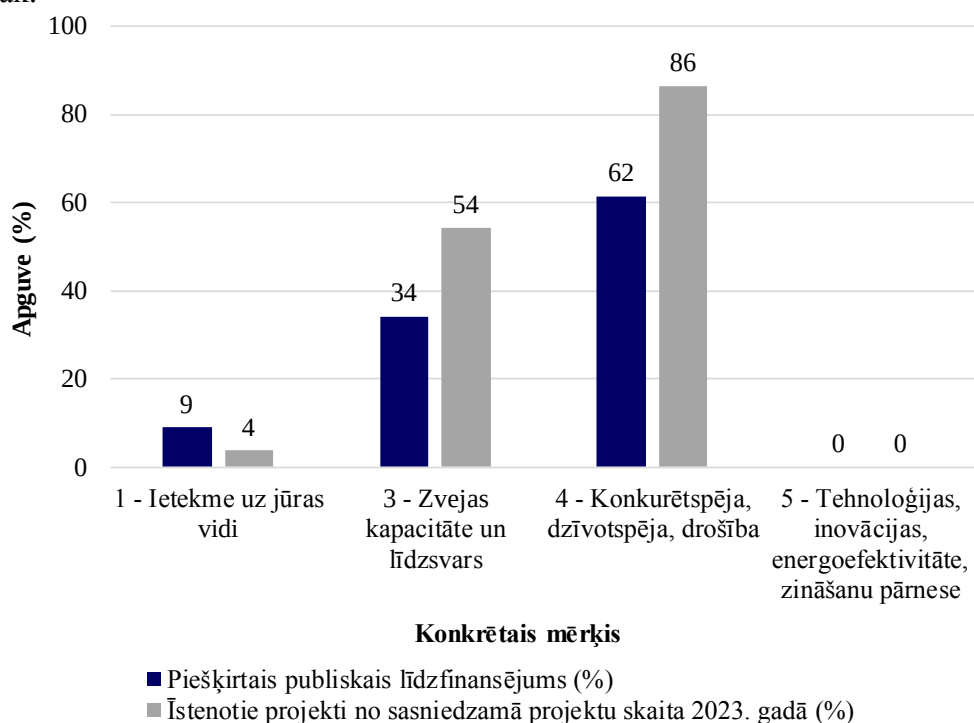
⁶ Ieviešanā esoši projekti – projekti ar statusu “apstiprināts”, “sākta uzraudzība” un “slēgts”.

⁷ Pieteiktie projekti – projekti ar statusu “reģistrēts”, “atvērts labošanai”.

⁸ Netiek ieviesti projekti – projekti ar statusu “noraidīts”, “atsaukts”, “pārtrauktas saistības”, “anulēts”.

Analizējot VID datus par laika posmu no 2007. – 2015. gadam var secināt, ka piekrastes zvejniekiem ir liels izmaksu īpatsvars neto apgrozījumā, kā rezultātā viņu spēja iegūt līdzfinansējumu ir daudz sarežģītāka nekā tā ir tālējūras zvejniekiem un zvejniekiem aiz piekrastes joslas (skat. 8. pielikumu).

Kopumā ZRP 2014-2020 1. prioritātei pēc LAD IS datiem uz 16.08.2017. piešķirts publiskais līdzfinansējums 48% apmērā no prioritātei atvēlētā 41,93 milj. EUR publiskā finansējuma. Veiktā analīze liecina (skat. 3. attēlu un 7. pielikumu), ka vislabāk tiek sasniegts 4. Konkrētais mērķis, ko sekmēja pasākumu F011.22. un F011.23. īstenošana. Labi tika īstenots arī 3. Konkrētais mērķis, ko sekmēja pasākuma F011.1Z. un F011.1K. īstenošana. Bet vissliktāk šobrīd tiek īstenots 1. Konkrētais mērķis, kura īstenošana tiek veikta ar pasākumiem F011.14. un F011.15. Savukārt, 5. Konkrētais mērķis, kas tiek sekmēts ar pasākumu F011.01. Prioritātes mērķa sasniegšanu šobrīd vislabāk veicina pasākumi F011.22., F011.23., F011.1Z. un F011.1K. Savukārt, atlikušie pasākumi prioritātes mērķa sasniegšanu šobrīd pilda sliktāk.

3. attēls. ZRP 2014-2020 1. prioritātes atbalsta saņēmēju kapacitāte Konkrētajos mērķos (%)

Piezīme: Piešķirtais publiskais līdzfinansējums projektiem ar statusu “apstiprināts”, “sākta uzraudzība” un “slēgts”.

Avots: izveidots pēc ZM datiem uz 31.10.2017., LAD IS datiem uz 16.08.2017. un ZRP 2014-2020 versijas 2.2. (EK lēmuma datums: 2017.11.8.)

Šobrīd ZRP 2014-2020 1.prioritātes pasākumu iesniegtajos projektos problēmas rada iepirkumi, kurus jāveic atkārtoti. Neskatoties uz to pašlaik netiek saskatīti šķēršļi projektu rādītāju sasniegšanai. Projektu pieteicēji galvenokārt jau ir iepriekš startējuši uz atbalsta pasākumiem, līdz ar to visu atbalsta nosacījumi lielākoties ir zināmi. Vajadzētu veikt papildu analīzi, lai varētu sniegt ieteikumus par iepirkumu procedūrā veicamajiem uzlabojumiem.

Prioritātes un pasākuma mērķu sasniegšanu nosaka projektu ieviešanu kapacitāte (zināšanas, prasmes, resursi) un sava saimnieciskā darbības veida attīstīšanās.

Šobrīd ZRP 2014-2020 1.prioritātes ietvaros virkni rādītāju un līdz ar to arī sniegtā atbalsta ietekmi atsevišķu pasākumu līmenī novērtēt nevar, jo projektu skaits ir niecīgs vai arī nav projektu. Kopumā visos 1. prioritātes pasākumos piedalījās 32 atbalsta saņēmēji, no kuriem 4 bija zvejniecības uzņēmumi, bet pārējie 28 atbalsta saņēmēji - biedrības, ražotājorganizācijas, ostu pārvaldes, pašvaldības un zinātniskie institūti. Tā kā pasākumos piedalījās tikai 4 zvejniecības uzņēmumi, kas atbalstu saņēma 2016. gadā, tad aprēķināt un novērtēt sniegtā atbalsta ietekmi uz atbalsta saņēmēju rādītājiem ("Darba ražīguma izmaiņas", "Ražošanas izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā" un "Kapitāla izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā") vēl nevar, jo iegūtie rezultāti nesniegtu korektu atbalsta ietekmi uz turpmāk veicamajām darbībām atbalsta mērķa efektīvākai sasniegšanai. Par pārējiem atbalsta saņēmējiem, kas nav komercdarbības veicēji un par kuriem VID netiek apkopota finanšu informācija (peļņas/zaudējumu aprēķins un balance), iepriekš minētos rādītājus aprēķināt nav iespējams. Šos rādītājus var aprēķināt vienīgi par ražotājorganizāciju sastāvā esošajiem biedriem-zvejniecības uzņēmumiem. Taču tā kā nevar nodalīt novirzītā atbalsta apjomu katram biedram-zvejniecības uzņēmumam, tad novērtēt atbalsta ietekmi uz katra biedru-zvejniecības uzņēmumu attīstību nevar. Pietam, ražotājorganizācijas projektus ZRP 2014-2020 1.prioritātes ietvaros ir realizējušas 2016. gadā un tos vēl plāno realizēt arī 2018. gadā, līdz ar to novērtēt arī aptuvenu atbalsta ietekmi šobrīd nevar.

Nemot vērā ZRP 2014-2020 1.prioritātes pasākumos ieviešanā esošos projektus ar statusu "apstiprināts", "sākta uzraudzība" un "slēgts" un to īstenošanas laiku, šobrīd ir iespēja novērtēt tikai 4 pasākumu 6 rādītājus (skat. 9. pielikumu), kas aprēķināti un detalizētāk analizēti atskaites turpmākajās sadaļās.

2.2. Konkrētais mērķis "Zvejniecības ietekmes uz jūras vidi novēršana, tostarp nevēlamas nozvejas, cik iespējams, samazināšana un izskaušana"

Saskaņā ar Latvijas Nacionālo zušu krājumu pārvaldības plānu 2009. - 2013. gadam, Latvijā tiek veikta zušu mazuļu ielaišana ūdenstilpēs. Saskaņā ar ZRP 2014-2020 minēto, Latvijas zvejas flote ir novecojusi un tās aprīkojums ir novecojis un nolietots, kas tādējādi var radīt apdraudējumu ilgtspējīgai zivju resursu izmantošanai. Atbalsts tiek sniegts selektīvāku zvejas rīku un aprīkojuma iegādei, kas spētu pasargāt rīkus un nozveju no jūras zīdītāju un putnu noķeršanas. Tādējādi tiek plānots samazināt zvejas ietekmi uz jūras vidi, vienlaicīgi veicinot ilgtspējīgu un atbildīgu pieejamo zivju resursu izmantošanu. Šo mērķi paredzēts sasniegt ar 3 milj. EUR atbalstu, ieviešot pasākumus "Atbalsts saglabāšanas pasākumu izstrādei un īstenošanai" un "Zvejas ietekmes uz jūras vidi ierobežošana un zvejas pielāgošana sugu aizsardzībai". Pirmajā pasākumā atbalsta pretendenti ir valsts zinātniskie institūti un vietējās pašvaldības, bet otrajā pasākumā - zvejas kuģa īpašnieki.

Pasākums F011.14 "Atbalsts saglabāšanas pasākumu izstrādei un īstenošanai"

Pasākuma mērķis MK not. Nr. 772. nav definēts, bet tas ir ietverts Eiropas Padomes 2007.gada 18.septembra Regulas (EK) Nr. 1100/2007 37.pantā.

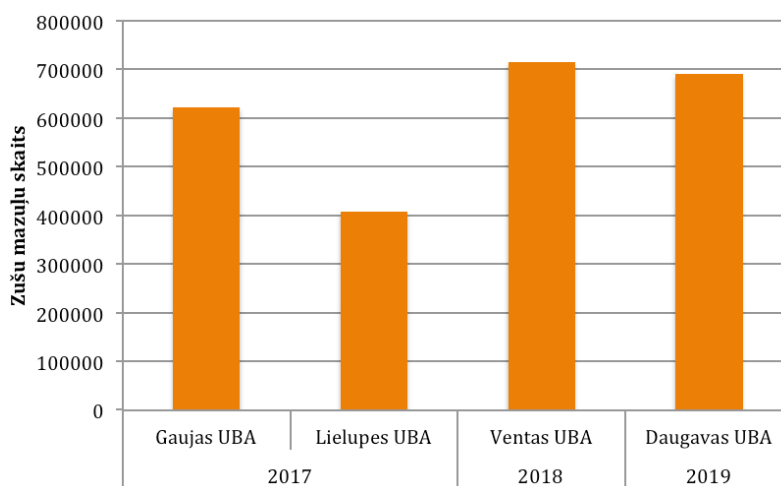
Šī Regula nosaka pasākumus Eiropas zušu krājumu atjaunošanai. Saskaņā ar prasībām, Latvijas Zušu krājumu pārvaldības plānu 2015.-2016.gadam un Zivju

resursu mākslīgās atražošanas plānu 2017.-2020.gadam, Latvijai kā ES dalībvalstij ir jāveic pasākumi zušu populācijas atjaunošanas labā. Zuši ietilpst IUCN Sarkanajā grāmatā kā būtiski apdraudēta suga un tiek uzskaitīta saskaņā ar CITES regulas II pielikumu. To skaita samazinājums saistīts ar piemērotu dzīvotņu daudzuma samazināšanos un pārzveju. Izvēlētie atvasinātie rādītāji tiešā veidā raksturo pasākuma izpildi – vai ir sasniegti Latvijas zušu krājumu pārvaldības plāna mērķi attiecībā uz populācijas papildināšanu. Aprēķināts, ka Latvijas ūdeņos nepieciešams izlaist aptuveni 2,7 milj. zušu mazuļu, lai nodrošinātu 40% sudrabzušu nokļūšanu nārsta vietās, t.i., lai izpildītu Regulas 1100/2007 prasības.

Pēc LAD IS datiem uz 16.08.2017. uz pasākuma atbalstu pieteicās valsts zinātniskais institūts ar 1 projektu 0,27 milj. EUR vērtībā.

Pasākuma ietekmes vērtēšanai tika izvēlēts rādītājs “Zušu populācijas saglabāšana” un tā atvasinātie rādītāji, kuri liecina par zušu saglabāšanas plāna izpildi 100% apmērā 2017. gadā.

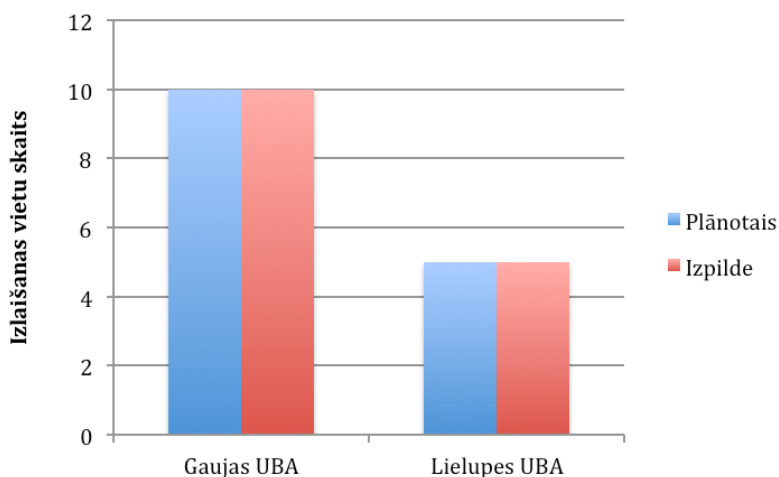
Zušu populācijas saglabāšanas plāns orientēts uz aptuveni 2,7 milj. stikla zušu izlaišanu attīstībai piemērotos ūdens objektos 3 gadu laikā – 2017. – 2019.g. (skat 4. attēlu).

4. attēls. Plānotais izlaižamo zušu mazuļu skaits 2017. - 2019. gadā upju ūdens baseina apgabalos (skaits)

Avots: Zivju mākslīgās atražošanas plāns 2017. - 2020. gadam un saskaņā ar MKN Nr. 722.

Analizējot plāna izpildi 2017. gadā, var secināt, ka izlaisto zušu mazuļu skaits 100% gadījumu atbilst plānotajam katrā ūdenstilpē un paredzētajam kopskaitam. Tāpat izlaišanas vietu skaits ir 100% atbilstošs plānotajam (skat 5. attēlu un 10. pielikumu).

5. attēls. Plānotais un sasniegtais zušu mazuļu izlaišanas vietu skaits 2017. gadā katrā UBA (skaits)

Avots: VVD dati.

Tādējādi 2017. gada pasākuma izpilde ir veiksmīga un plānotie uzdevumi zušu populācijas saglabāšanai ir izpildīti.

Zušu, tāpat kā citu zivju mākslīgā atražošana, primāri orientēta uz zivju resursu atjaunošanu un uzturēšanu ilgtspējīgi izmantojamā stāvoklī. Kā barības ķēdes augšgalā esošajam posmam, zušiem augšanas laikā varētu būt zināma ietekme uz ūdens baseina grunts dzīvniekiem un kukaiņiem, kuri attīstās ūdenī, taču ne tādā apmērā, lai varētu būtiski mainīt – uzlabot - ūdens vides stāvokli, salīdzinājumā ar piem., mencu, līdaku un asaru ietekmi. Tādējādi pasākuma galvenais mērķis ir mazskaitlīgas un apdraudētas sugas resursa uzturēšana mākslīgā veidā. Pēdējā ICES Ekspertu grupas par zušu ekoloģiju jautājumiem 2016. gada ziņojumā konstatēts, ka nav pārliecinošu pierādījumu par zušu mazuļu izlaišanas pozitīvo ietekmi uz populāciju.

Zušu populācijas saglabāšana ir atsevišķas apdraudētas sugas aizsardzības pasākums, kas 2017.g. ZRP ietvaros izpildīts pilnā apjomā. Globālās zušu saglabāšanas sekmes nav neapstrīdami saistītas ar Eiropas valstu zušu apsaimniekošanas plānu izpildēm, taču patreizējā situācijā Latvijas pienākums ir turpināt plāna realizāciju. Saistība ar jūras vides kvalitāti patreiz nav novērtējama, jo zušu monitorings reprezentatīvā apjomā uzsākts salīdzinoši nesen un pārsvarā orientēts uz iekšējiem ūdeņiem.

Pasākums F011.15 “Zvejas ietekmes uz jūras vidi ierobežošana un zvejas pielāgošana sugu aizsardzībai”

Pasākuma mērķis - zvejas rīku selektivitātes uzlabošana attiecībā uz zivju izmēru vai sugu, izmetumu izskaušana vai nevēlamās nozvejas apstrāde, vai zvejas rīku un nozvejas pasargāšana no aizsargājamiem zīdītājiem un putniem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 508/2014 38. panta 1. punkta "a", "b" vai "d" apakšpunktu.

Pasākumā F011.15. pēc LAD IS datiem uz 16.08.2017. netika iesniegts neviens projekts. ZRP 2014-2020 ietvaros šim pasākumam ir atvēlēts publiskais finansējums 0,20 milj. EUR apmērā un tiek plānots, ka līdz 2023. gadam tiks īstenoti 20 projekti.

Iespējamie kavējošie faktori pasākuma atbalsta apguvei var būt piekrastes zvejnieku sliktais finanšu stāvoklis (skat. 8. pielikumu) un salīdzinoši dārgie zvejas rīki⁹. Viens no kavējošajiem faktoriem var būt arī tas, ka piekrastes zvejnieki nesaskata ieguvumus un pārliecinošus pierādījumus drošāku un inovatīvāku zvejas rīku efektivitātei un to ilgtspējīgai lietošanai, ņemot vērā to, ka līdzšinējie tradicionālie zvejas rīki no roņu puses tiek saplosīti, bet ZST testētie dārgie inovatīvie zvejas rīki tiek saplosīti Latvijas nepiemēroto meteoroloģisko laikapstākļu dēļ. Kā vēl viens kavējošs faktors var būt arī zvejnieku vecums. CSP pieejamie dati no 2008. – 2015. gadam liecina, ka nodarbināto skaits Latvijas zvejniecības sektorā vecuma grupā ≥ 55 gadiem ir palielinājies par 3 procentpunktiem (no 23% zvejnieku 2008. gadā līdz 25% zvejnieku 2015. gadā). Iespējams, ka piekrastes zvejnieki ieguldījumus zvejas rīku selektivitātes uzlabošanā nav ieinteresēti veikt, jo savu darbošanos zvejniecībā tie vairs nesaskata (tuvojas pensionēšanās vecums, jaunā paaudze nav ieinteresēta pārmantot esošo arodu, u.c.) vai arī tas, ka zvejniecība nav vienīgais un galvenais iztikas avots. Detalizētākai izpētei nepieciešama aptauja, informācijas iegūšanai no pašiem zvejniekiem, kas var atklāt vēl citus iemeslus.

Tā kā pasākuma ietvaros nav neviena atbalsta saņēmēja, tad identificētos rādītājus aprēķināt nav iespējams un vērtēt atbalsta ietekmi šobrīd nevar.

Lai sekmētu piekrastes zvejniecības attīstību, būtu vēlams ZST arī turpmāk īstenot pasākumus, kas saistīti ar zvejas rīku uzlabošanas iespējām, gūstot pieredzi Latvijā un Baltijas jūras reģiona valstīs (iespēju robežās sadarbībā arī ar citu valstu partneriem), kā arī zvejnieku iesaisti Inovācijas pasākumā.

2.3. Konkrētais mērķis “Zvejas kapacitātes un pieejamo zvejas iespēju līdzsvara nodrošināšana”

ZRP 2014-2020 ietvaros ir noteikts atbalsts galīgai zvejas darbību pārtraukšanai mencu nozvejas kuģiem. Tiek plānots, ka šī atbalsta sniegšana tīklu zvejas kuģiem, kuri zvejo mencu, uzlabos mencu biomasas stāvokli un konkrētā zvejas flotes segmenta ekonomisko dzīvotspēju, un sabalansēs to kapacitāti ar Latvijai pieejamiem zivju resursiem. Šo mērķi paredzēts sasniegt ar 4 milj. EUR atbalstu, ieviešot pasākumu “Galīga zvejas darbību pārtraukšana”, kur atbalsta pretendenti ir zvejas kuģa īpašnieki un zvejas kuģa apkalpes locekļi.

Pasākums “Galīga zvejas darbību pārtraukšana”

Pasākuma mērķis - sabalansēt Latvijas zvejas flotes mencas zvejojošo tīklu zvejas kuģu kapacitāti ar šīm zvejas kuģu segmentam pieejamiem zivju resursiem, minētos zvejas kuģus sadalot (tostarp sagriežot metāllūžņos), kā arī izmaksāt kompensācijas zvejniekiem, kas ir strādājuši uz šiem zvejas kuģiem.

Pasākumā ir paredzēti apakšpasākumi “Zvejas kuģu sadalīšana”(F011.1K) un “Kompensācijas zvejniekiem” (F011.1Z), kuru ietvaros paredzēta kompensāciju izmaksa mencu zvejojošo tīklu zvejas kuģu īpašniekiem un apkalpes locekļiem, kur publiskā finansējuma apmērs ir 100% no attiecināmajām izmaksām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 508/2014 95. panta 2. punkta "e" apakšpunktu.

Pēc LAD IS datiem uz 16.08.2017. pasākuma ietvaros 2016. gadā tika nodoti sadalīšanai metāllūžņos 5 mencu zvejojošo tīklu zvejas kuģi, zvejas kuģu īpašniekiem

⁹ LAND 2015. gada pētījums “Investīciju iespējas zvejas kuģos”.

par to saņemot kompensāciju 1,32 milj. EUR apmērā. Nodotie zvejas kuģi bija vecumā no 24-45 gadiem ar kopējo tonnāžu 457 GT un kopējo jaudu 970 kW. Nodoto zvejas kuģu rezultātā darbu zaudēja 32 jeb 4% zvejas kuģa apkalpes locekļi no kopējā nodarbināto skaita ekonomiski aktīvajos zvejniecības uzņēmumos 2016. gadā. Uz atbalstu pieteicās 26 zvejnieki, taču kompensācijas saņēma tikai 14 zvejas kuģa apkalpes locekļi 49,13 tūkst. EUR apmērā.

Pasākuma ietvaros pozitīvi ir vērtējams MK not. Nr. 559. minētais nosacījums, ka: *“Atbalsta saņēmējs 24 mēnešu laikā pēc projekta īstenošanas beigām vismaz 50% no saņemtā publiskā finansējuma iegulda komercdarbībā un iesniedz LAD pārskatu par veiktajiem ieguldījumiem”*. Šāda veida nosacījuma izpildes rezultātā atbalsta saņēmējs iegulda vidēji 131,85 tūkst. EUR komercdarbībā (kopumā tie ir 659,26 tūkst. EUR), kas tādējādi var sekmēt ne tikai uzņēmējdarbības attīstību un iespējams pat jaunu darba vietu rašanos, bet var būtiski ietekmēt konkrētās teritorijas sociālekonomisko attīstību.

Tā kā ZRP 2014-2020 pasākumā atbalstu saņēma tikai 4 zvejniecības uzņēmumi un tas notika 2016. gadā, tad šobrīd vērtēt sniegtā atbalsta ietekmi uz izvēlētajiem rādītājiem (“Darba ražīguma izmaiņas”, “Ražošanas izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā” un “Kapitāla izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā”) būtu vēl pārāgi. Ņemot vērā ZRP 2007-2013 pasākuma “Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” ietekmes rezultātus (skat. 1.2. nodaļu) iespējams, ka arī ZRP 2014-2020 pasākuma ietekme uz zvejniecības uzņēmumu rādītājiem “Darba ražīguma izmaiņas”, “Ražošanas izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā” un “Kapitāla izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā” būs pozitīva. Šobrīd pasākuma atbalsta ietekme ir vērtējama kā pozitīva, jo sniegtais atbalsts ir sekmējis mencu nozvejas apjoma palielināšanos uz vienu zvejas kuģi par 33% (no 45,27 tonnām 2014. gadā līdz 60,38 tonnām 2016. gadā).

2.4. Konkrētais mērķis “Zvejniecības uzņēmumu, tostarp maz apjoma piekrastes flotes, konkurētspējas un dzīvotspējas palielināšana un drošības un darba apstākļu uzlabošana”

Saskaņā ar ZRP 2014-2020 minēto Latvijā ir novecojusi zvejas flote, kā rezultātā tiek apdraudēta zvejnieku darba apstākļi, drošība un veselība. Veicot ieguldījumus uz klāja, kas pārsniedz ES vai valsts tiesību aktos noteiktās prasības, var uzlabot zvejnieku higiēnas, veselības, drošības un darba apstākļus, kā arī var veicināt pievienotās vērtības palielināšanos zivju produktiem, samazināt nevēlamo nozveju un paaugstināt produkcijas kvalitāti. Savukārt, lai nodrošinātu zvejniekiem nepieciešamo infrastruktūru Latvijas ostās, veicinātu izkrauto zvejas produktu kvalitāti, kontroli un izsekojamību, ir jāsekmē ieguldījumi zvejas ostu infrastruktūrā un zvejas produktu izkraušanas vietās. Šo mērķi paredzēts sasniegt ar 33,73 milj. EUR atbalstu, ieviešot pasākumus “Veselība un drošība”, “Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamo nozveju izmantošana” un “Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību”. Pirmajā pasākumā atbalsta pretendenti ir zvejas kuģa īpašnieki, otrajā pasākumā – biedrības, bet trešajā pasākumā – biedrības un ostu pārvaldes.

Pasākums F011.08. Veselība un drošība”

Pēc LAD IS datiem uz 16.08.2017. pasākumā nav neviena ieviešanā esoša projekta, bet ir pieteikts viens projekts (piešķirtais publiskais līdzfinansējums 74,02

tūkst. EUR). Tas tika pieteikts 15.12.2016., apstiprināts - 28.03.2017., bet 21.06.2017. tika noteikts tā aktuālais statuss "Atvērts labošanai". Pēc LAD IS datiem uz 25.09.2017. šis projekts tika apstiprināts 24.03.2017. un tā aktuālais statuss "Atvērts labošanai" tika atkārtoti noteikts 19.09.2017. Projekta statuss "Atvērts labošanai" 2014. – 2020. plānošanas periodā ir jauns statuss, kas iepriekšējā plānošanas periodā nebija. Šādas projekta statusa maiņas ir saistītas ar projekta ietvaros konkrētu saskaņošanas darbu veikšanu un konkrētas dokumentācijas papildināšanu.

Pasākuma F011.08. ierobežojumus paredz Regula (ES) Nr. 1380/2013, kas līdz ar to atspoguļojas arī MK noteikumos Nr. 136. Publiskā finansējuma atbalsta intensitāte piekrastes zvejas kuģa īpašniekiem ir augsta (80% apmērā no attiecināmajām izmaksām), bet interese nav. Piekrastes zvejnieku finanšu situācija (skat. papildus 8. pielikumu) un tas, ka pasākuma atbalsts saistīts ar paaugstinātu prasību (regulas Nr. 508/2014 32. panta 1. Punkts) izpildi skaidro zemo aktivitāti pasākumā. Ņemot vērā to, ka šādas investīcijas nepalielina zvejnieku ienākumus, kas pašlaik ir būtiskāk, īpaša aktivitāte šajā pasākumā nav sagaidāma.

Pasākums F011.22 "Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana"

Pasākuma mērķis - palielināt zvejas produktu pievienoto vērtību, jo īpaši dodot zvejniekiem iespēju veikt savas nozvejas apstrādi, tirdzniecību un tiešo pārdošanu, kur ieviešanas rezultāts ir pieejams plašākam zivsaimniecības nozares pārstāvju lokam.

Pēc LAD IS datiem uz 17.08.2017. uz pasākumā tika iesniegti 12 projekti. Atbalsts 7,13 milj. EUR apmērā tika piešķirts 4 atbalsta saņēmējiem, lai realizētu 5 projektus. Projekta sasniedzamos rezultātus var aplūkot 10. tabulā.

10. tabula. Projektu rezultāti (tūkst. tonnas, milj. EUR, m³)

Sasniedzamie rādītāji	Gads pirms projekta īstenošanas	Gads pēc projekta īstenošanas	
		2017.	2019.
Zvejas produkcijas apjoms ar pievienoto vērtību (tūkst. tonnas)	47,51*	-	36,44
Biedrības biedru zvejas produkcijas ar pievienoto vērtību (milj. EUR)	33,75	-	35,28
Biedrības biedru apgrozījums no zvejniecības darbības (milj. EUR)	17,41	-	12,28
Biedrības biedriem pieejamo saldētu zvejas produktu uzglabāšanas kameru ietilpība (m ³)	26 291	-	49 796
Pārstrādāto zvejas blakusproduktu un nevēlamās nozvejas apjoms (tūkst. tonnas)	3,32**	2,39	10,99

Piezīme: *Biedrības biedru zvejas produkcijas apjoms, kam ir pievienotā vērtība (tūkst. tonnas).

**Biedrības biedru zvejas blakusproduktu un nevēlamās nozvejas apjoms (tūkst. tonnas).

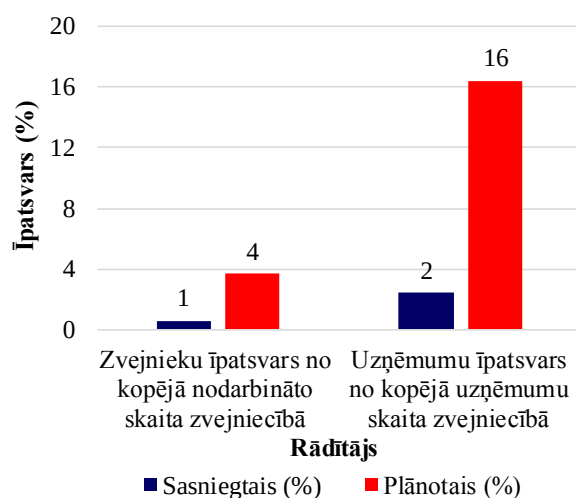
Avots: aprēķināts pēc CSP un LAD IS datiem uz 17.08.2017.

Kā redzams 10. tabulā, biedrību biedru zvejas produkcijas apjoms ar pievienoto vērtību pēc projektu īstenošanas, plānots samazināt par 11,07 tūkst. tonnām. Zvejas produkcijas apjoma ar pievienoto vērtību samazināšanās viens no galvenajiem iemesliem var būt izmaiņas zivju nozvejā, kas lielā mērā ir saistīts ar noteiktajām zvejas kvotām. To apliecina arī dati par biedrības biedru apgrozījumu no zvejniecības, kas gadā pirms projektu īstenošanas (17,41 milj. EUR) ir provizoriski

mazāks (vidēji par 29%) nekā gadā pēc projektu īstenošanas (12,28 milj. EUR). Savukārt zvejas produkciju ar pievienoto vērtību tiek plānots palielināt par vidēji 5% (no 33,75 milj. EUR gadā pirms projektu īstenošanas līdz 35,28 milj. EUR gadā pēc projektu īstenošanas), kas liecina par zivju apstrādes veidu pilnveidošanu un pieejamo zivju resursu efektīvāku izmantošanu. Projektu ietvaros tiek plānots palielināt biedrības biedriem pieejamo saldētu zvejas produktu uzglabāšanas kameru ietilpību par 89%: no 26 291 m³ gadā pirms projekta īstenošanas līdz 49 796 m³ gadā pēc projekta īstenošanas. Biedrības biedru zvejas blakusproduktu un nevēlamās nozvejas apjoms gadā pirms projekta īstenošanas veidoja 3,32 tūkst. tonnas, kuras plānoja līdz 2017. gadam pārstrādāt 2,39 tūkst. tonnas, bet 2019. gadā – jau 10,99 tūkst. tonnas. Saldēto zvejas produktu uzglabāšanas apjoms ir palielinājies no 124 līdz 1350 tonnām. Projektu ietvaros plānotie sasniedzamie rādītāji un to izpildes rezultāti pie kvotu samazināšanās iespējām, šobrīd ir vērtējami pozitīvi.

Projektu rezultātu galvenie labuma guvēji tiek plānoti Ārlavas un Puzes pagastā, Liepājā un Salacgrīvā darbojošies zvejnieki un zivsaimniecības uzņēmumi. Tiek plānots, ka šajās teritorijās 2017. gadā projekta rezultāti varētu būt pieejami 1% zvejnieku¹⁰ un 34% zvejniecības uzņēmumu, bet 2019. gadā - jau 4% zvejnieku¹¹ un 100% zivsaimniecības uzņēmumu.

Tā kā apstiprinātā rādītāja “Labuma guvēju īpatsvars nozarē” ietvaros tiek plānots salīdzināt projektu rezultātu labuma guvējus attiecībā pret vispārējo situāciju Latvijas zvejniecības sektorā, tad pasākuma ietvaros arī tas tika veikts. Analizējot projektu datus pret kopējo situāciju zvejniecības sektorā, var secināt, ka šobrīd projekta rezultātus ir iespēja izmantot 1% zvejnieku un 2% zvejniecības uzņēmumu no to kopējā skaita Latvijā (skat. 6. attēlu)

6. attēls. Labuma guvēji (%)

Piezīme: Aprēķini tika veikti pret kopējo nodarbināto skaitu ekonomiski aktīvajos zvejniecības uzņēmumos Latvijā 2015. – 2016. gadā un pret ekonomiski aktīvo zvejniecības uzņēmumu skaitu Latvijā 2015. gadā pēc CSP datiem.

Avots: aprēķināts pēc CSP un LAD IS datiem uz 17.08.2017.

¹⁰ Aprēķini tika veikti pret kopējo nodarbināto skaitu ekonomiski aktīvajos zvejniecības uzņēmumos Latvijā 2015. – 2016. gadā pēc CSP datiem.

¹¹ Aprēķini tika veikti pret kopējo nodarbināto skaitu ekonomiski aktīvajos zvejniecības uzņēmumos Latvijā 2015. – 2016. gadā pēc CSP datiem.

Sasniegtais veido 25% no plānotā nodarbināto skaita un 12% no uzņēmumu skaita zvejniecībā. Tiek plānots, ka nākotnē projekta rezultāti varētu aptvert daudz plašāku zivsaimniecības nozares pārstāvju loku.

Kopumā vērtējot pasākuma rezultātus var secināt, ka novirzītais atbalsts ir sekmējis zvejas produktu pievienotās vērtības palielināšanos (neskatoties uz zvejas apjomu plānoto samazināšanos), un ir aptvēris ievērojamu zivsaimniecības nozares pārstāvju loku plānotajā teritorijā nekā to paredz pasākumi, kurus parasti savās interesēs īsteno atsevišķi uzņēmumi.

Pasākums F011.23 “Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību”

Pasākuma mērķis - saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 508/2014 43. pantu ir zvejas ostu un zvejas produktu izkraušanas vietu infrastruktūras uzlabošana zvejnieku vajadzībām, lai paaugstinātu izkrauto zvejas produktu kvalitāti, pastiprinātu kontroli un izsekojamību, palielinātu energoefektivitāti, veicinātu vides aizsardzību un uzlabotu zvejnieku drošību un darba apstākļus.

Pēc LAD IS datiem uz 17.08.2017. pasākuma atbalsts 11,16 milj. EUR apmērā tika piešķirts 11 atbalsta saņēmējiem, lai īstenotu 14 projektus. Projektu īstenošanas vieta ir zvejas ostas, zvejas produktu izkraušanas vietas un ostu pietātnes.

Lielākais vairums projektu tiek vērsti uz zvejnieku drošības un darba apstākļu uzlabošanu (57%), zvejas kuģu inventāra, zvejas aprīkojuma uzglabāšanas vietu būvi un modernizāciju (21%) un zvejas kuģu pietātņu un zvejas produktu izkraušanas vietu izveidi un modernizāciju (21%), kā arī citām darbībām. Neviens projekts netika vērsts uz energoefektivitātes palielināšanu (skat 7. attēlu).

7. attēls. Projektu ietvaros plānotās attiecināmās darbības (%)

Piezīme: *t.sk., jaunu iekārtu, tehnikas un aprīkojuma iegāde un uzstādīšana.

Avots: aprēķināts pēc LAD IS datiem uz 17.08.2017.

Projektu ietvaros tika un joprojām tiek atjaunotas pietātnes, modernizētas zivju izkraušanas vietas, iegādāts zvejas kuģu inventārs un zvejas aprīkojums,

atjaunotas zvejas aprīkojuma uzglabāšanas vietas un izbūvētas saldētu zvejas produktu uzglabāšanas kameras, un izkrauto zvejas produktu šķirotavas un atvēsinātavas. Projektu ietvaros sasniedzamie rādītāji un to izpildes rezultāti (pirms un pēc projekta) vērtējami pozitīvi – izpilde $\geq 100\%$ (skat. 11. tabulu).

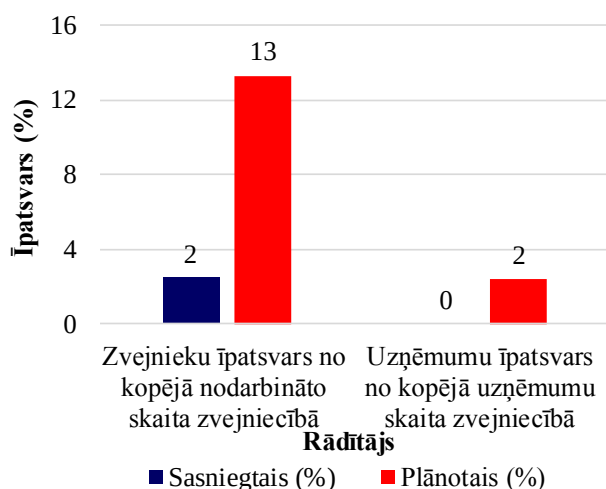
11. tabula. Projektu rezultāti (m, m², m³, skaits, %)

Sasniedzamie rādītāji		Projekti ar statusu		Kopā	Izpilde (%)
		"sākta uzraudzība"	"apstiprināts"		
Piestātņu platība (m ²)	Pirms projekta	-	6 567	6 567	128
	Pēc projekta	-	8 420	8 420	
Piestātņu garums (m)	Pirms projekta	-	1 026	1 026	121
	Pēc projekta	-	1 246	1 246	
Izkraušanas vietu platība (m ²)	Pirms projekta	-	4 814	4 814	101
	Pēc projekta	-	4 850	4 850	
Zvejas kuģu inventāra, zvejas aprīkojuma uzglabāšanas vietu platība (m ²)	Pirms projekta	2 256	2 433	4 689	162
	Pēc projekta	3 091	4 488	7 579	
Saldētu zvejas produktu uzglabāšanas kameru ietilpība (m ³)	Pirms projekta	-	715	715	7 010
	Pēc projekta	-	50 089	50 089	
Izkrauto zvejas produktu šķirotavu platība (m ²)	Pirms projekta	1 044	1 468	2 512	123
	Pēc projekta	1 044	2 055	3 099	
Izkrauto zvejas produktu atvēsinātavu platība (m ²)	Pirms projekta	-	47	47	9 084
	Pēc projekta	-	4 242	4 242	
Projektu skaits:		4	10	14	x

Avots: aprēķināts pēc LAD IS datiem uz 17.08.2017.

Projektu rezultātu galvenie labuma guvēji ir Ventspils, Liepājas, Salacgrīvas un Saulkrastu pagastā darbojošies zvejnieki, Mērsraga novadā esošie zivsaimniecības uzņēmumi un Liepājā darbojošies citi ostu pakalpojumu lietotāji.

Tā kā apstiprinātā rādītāja "Labuma guvēju īpatsvars nozarē" ietvaros tiek plānots salīdzināt projektu rezultātu labuma guvējus attiecībā pret vispārējo situāciju Latvijas zvejniecības sektorā, tad pasākuma ietvaros arī tas tika veikts. Pēc LAD IS datiem uz 17.08.2017. 14 projekta rezultātus ir iespēja izmantot 2% zvejnieku no to kopējā skaita Latvijā. Tiek plānots, ka nākotnē projekta rezultāti varētu aptvert daudz plašāku zivsaimniecības nozares pārstāvju loku - 13% zvejnieku un 2% zvejniecības uzņēmumu no to kopējā skaita Latvijā (skat. 8. attēlu).

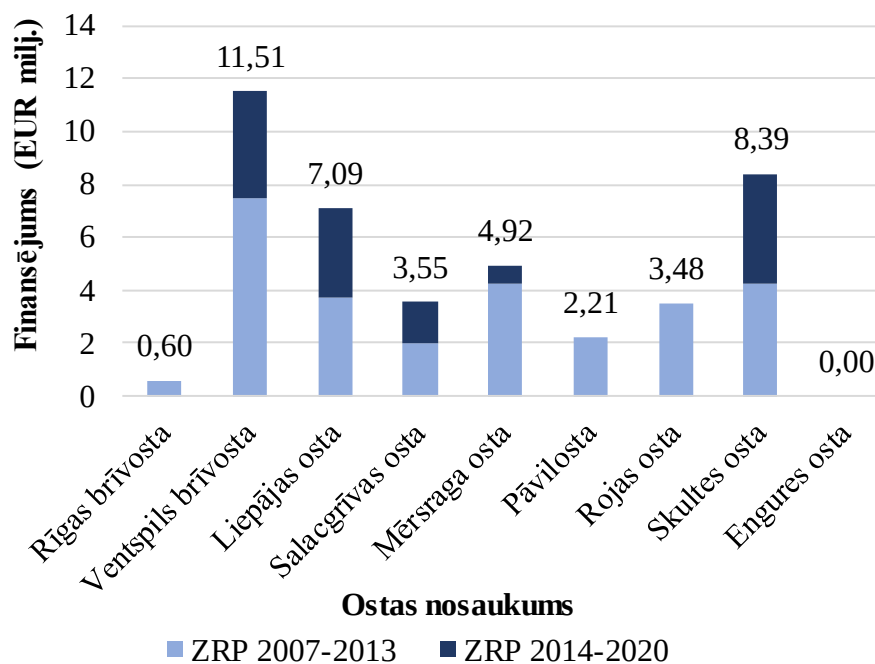

8. attēls. Labuma guvēji (%)

Piezīme: Aprēķini tika veikti pret kopējo nodarbināto skaitu ekonomiski aktīvajos zvejniecības uzņēmumos Latvijā 2015. – 2016. gadā un pret ekonomiski aktīvo zvejniecības uzņēmumu skaitu Latvijā 2015. gadā pēc CSP datiem.

Avots: aprēķināts pēc CSP un LAD IS datiem uz 17.08.2017.

Līdzīgs pasākums norisinājās arī iepriekšējā periodā. Kopumā ZRP 2007-2013 pasākuma “Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās” un ZRP 2014-2020 pasākuma F011.23. ietvaros Latvijas ostās un to teritorijās tika ieguldīti 41,75 milj. EUR. Lielākais finansējums tika novirzīts Ventspils brīvostai – attiecīgi 11,51 milj. EUR, bet vismazākais – Rīgas brīvostai. Engures osta ZRP 2007-2013 un ZRP 2014-2020 atbalstu attiecīgo pasākumu ietvaros nesaņēma (skat 9. attēlu).

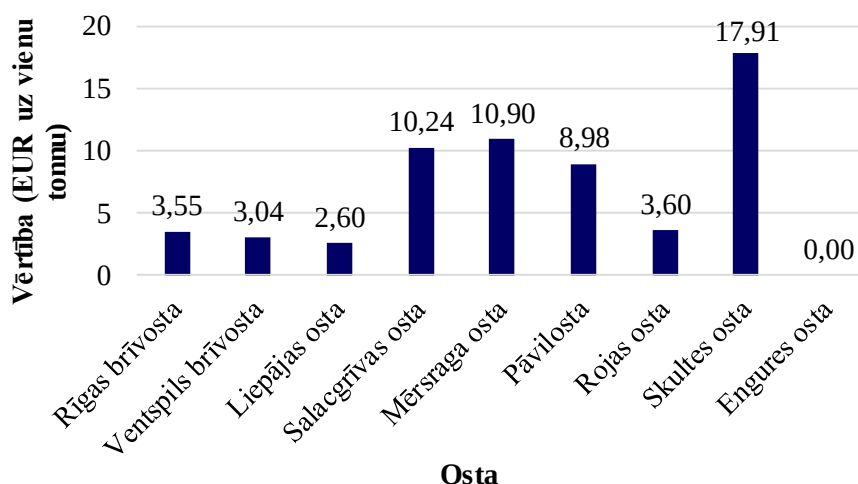

9. attēls. Kopējais novirzītais finansējums* Latvijas ostu un to teritoriju attīstībai ZRP 2007-2013 un ZRP 2014-2020 ietvaros (EUR milj.)

Piezīme: Kopējais finansējums – publiskais (ES fondu un valsts finansējums) un privātais līdzfinansējums ZRP 2007-2013 pasākuma “Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās” un ZRP 2014-2020 pasākuma “Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību” ietvaros.

Avots: ZRP 2007-2013 kopējais finansējums aprēķināts pēc LAD datiem uz 16.02.2015. un ZRP 2014-2020 kopējais finansējums - pēc LAD datiem uz 16.08.2017.

Izkrauto zvejas produktu apjoms Latvijas ostās laika posmā no 2014. – 2016. gadam kopumā ir samazinājies par 3%: visvairāk tas ir samazinājies Rīgas brīvostā par 72%, bet būtiski palielinājies tas ir Pāvilostā (par 24%) un Skultes ostā (par 46%) (skat 11. pielikumu). Finansiāli lielākie ieguldījumi veikti Skultes ostā (skat 10. attēlu).

10. attēls. ZRP 2007-2013 un 2014-2020 atbalsts uz vienu tonnu izkrauto zivju 2007. – 2016. gadā (EUR)

Piezīme: Kopējais finansējums – publiskais (ES fondu un valsts līdzfinansējums) un privātais līdzfinansējums ZRP 2007-2013 pasākuma “Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās” un ZRP 2014-2020 pasākuma “Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību” ietvaros.

Avots: aprēķināts pēc LZIKIS un LAD IS datiem uz 16.02.2015. (ZRP 2007-2013) pēc LAD IS datiem uz 16.08.2017. (ZRP 2014-2020).

Kopumā vērtējot pasākuma rezultātā veiktos ieguldījumus (skat. 7. un 11.tabulu), var secināt, ka sniegtais atbalsts attiecīgajā teritorijā ir uzlabojis zvejnieku drošību un darba apstākļus un zvejnieku vajadzībām pieejamo zvejas ostu un zvejas produktu izkraušanas vietu infrastruktūru un tās kvalitāti, kuģošanas drošību, kā arī ir nodrošinājis zvejniekiem nepieciešamo tehnoloģiju un iekārtu iegādi esošo un jaunu pakalpojumu uzlabošanai un sniegšanai.

2.5. Konkrētais mērķis “Atbalsta sniegšana tehnoloģiju izstrādes, inovācijas, tostarp energoefektivitātes palielināšanas, un zināšanu pārneses stiprināšanai”

Šo mērķi paredzēts sasniegt ar pasākumu F011.01. Inovācijas. Pasākuma F011.01. īstenošanai ZRP 2014-2020 ir atvēlēts publiskais finansējums 5,20 milj. EUR un tiek plānots, ka līdz 2023. gadam tiks īstenoti 10 projekti. Pēc LAD IS datiem uz 16.08.2017. šajā pasākumā ieviešanā nav neviena projekta, lai gan ir pieteikti (atvērti labošanai) 2 projekti, noraidīti 3 projekti, kas ļauj secināt, ka interese par pasākumu ir pietiekama.

Pieteiktie 2 projekti ir vērsti uz lielaudas zemūdens akustiskā raidītāja izstrādi roņu nodarīto postījumu samazināšanai Latvijas piekrastes zvejā, un strukturētas zivju masas (farša) ražošanu no Baltijas jūras zivīm un tā izmantošanu zivju produktos. Savukārt, 3 neieviešie projekti (skat. skaidrojumu pie 8. tabulas) bija vērsti uz inovatīva apaļā jūrasgrunduļa izmantošanu Latvijas tautsaimniecībā, ilgtspējīgu zivju atlieku lietojumu inovatīvu produktu ražošanai, un inovatīviem ražošanas risinājumiem no zivsaimniecības atkritumiem.

Ja šie 2 projekti tiks uzlaboti atbilstoši visām noteiktajām prasībām un tiks atkārtoti iesniegti un apstiprināti LAD, tad šo projektu kopējais publiskais finansējums veidotu 15% no ZRP 2014-2020 pasākumam atvēlēta publiskā finansējuma un 20% no plānotā sasniedzamo projektu skaita 2023. gadā. Rezultātā 5.

konkrētā mērķa projektu skaits un publiskais finansējums ar pasākumu F011.01. netiktu pilnībā sasniegts. Lai sekmētu šī mērķa sasniegšanu ar pasākumu F011.01. būtu vēlams ZST arī turpmāka iesaiste inovāciju pasākumu popularizēšanā uzsverot ieguvumus un inovāciju nozīmi, pēc iespējas vairāk iesaistot zvejniekus un dažādas institūcijas. Tās varētu būt apaļā galda diskusijas, kur zvejnieki, uzņēmēji, zinātnisko institūciju pārstāvji sanāktu un nodefinētu problēmu un iespējamo risinājumu, lai sagatavotu projektu. Gatavību sadarboties zvejniecības jomā un tai skaitā attīstīt arī jaunas kompetences, ja par to ir atbilstoša interese, ir apliecinājušas vairākas zinātniskās institūcijas (Latvijas zinātnisko institūciju iespējas inovāciju veicināšanā zivsaimniecībā, LAND 2016.). Šādas pārstāvju tikšanās sekmētu ne tikai informācijas un zināšanu apriti zvejniecības sektorā, bet arī sekmētu sadarbības stiprināšanos starp pašiem zvejniekiem, zinātniskajām institūcijām un biedrībām.

Pasākuma F011.01. ietvaros ar inovācijām ir iespēja sekmēt pievienotās vērtības veidošanos, tādējādi attīstot arī piekrastes zvejniecību: projektiem, kas tiek īstenoti piekrastes zvejnieku vajadzībām publiskā finansējuma apmērs zvejniekiem un biedrībām ir noteikts 80%, bet publiskai zinātniskai institūcijai - 90% apmērā no attiecināmajām izmaksām. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 508/2014 95.(3a) pantu ir iespēja palielināt publiskā atbalsta intensitāti. Regula paredz, ka dalībvalstis var piemērot publiskā atbalsta intensitāti 50–100 % apmērā no kopējiem atbilstīgajiem izdevumiem, ja darbību īsteno saskaņā ar dalītā pārvaldībā finansētiem pasākumiem, un tā atbilst visiem kritērijiem: kopīgas intereses, kolektīvs atbalsta saņēmējs, vajadzības gadījumā tai ir inovatīvi elementi vietējā līmenī. Publiskā atbalsta intensitātes palielināšana pētniecības institūtiem un iespējams arī piekrastes zvejniekiem pasākumā F011.01. būtu vēlams no zvejniecības attīstības sekmēšanas viedokļa. Konkrētas likmes noteikšana būtu vērtējama detalizēti, ņemot vērā inovācijas attīstīšanai nepieciešamās investīcijas un aktualitāti nozarē, kas būtu analizējams atsevišķā pētījumā.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Secinājumi:

1. Saskaņā ar darba uzdevumu tika identificēts ierobežots rādītāju loks, ar kuriem vērtēt ZRP 2014-2020 mērķu sasniegšanu zivsaimniecībā. ZRP 2014-2020 1. prioritātes mērķa un apakšmērķu sasniegšanas novērtēšanai un atbilstošu ieteikumu izstrādei kopumā tika identificēti 10 rādītāji, no kuriem 3 rādītāji noteikti vides ziņā ilgtspējīgas zvejniecības novērtēšanai (rādītāji “Bojātās nozvejas apjoma izmaiņas kopējā nozvejā”, “Bojāto zvejas rīku īpatsvars kopējā izmantoto zvejas rīku skaitā” un “Izmaiņas zušu populācijā”), 6 rādītāji - resursu ziņā efektīvas un konkurētspējīgas zvejniecības novērtēšanai (“Darba ražīguma izmaiņas”, “Ražošanas izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā”, “Mencu nozvejas apjoma izmaiņas uz zvejas kuģi”, “Labuma guvēju īpatsvars nozarē”, “Izmaiņas zivju apjomā un apstrādē” un “Izkrauto zvejas produktu apjoma izmaiņas”) un 1 rādītājs - inovatīvas un uz zināšanām balstītas zvejniecības novērtēšanai (rādītājs “Inovāciju mērogs”).
2. Pēc LAD IS datiem uz 16.08.2017. ir iespēja novērtēt tikai 4 pasākumu (F011.14., F011.1., F011.22. un F011.23.) 6 rādītājus, kas liecina, ka ZRP 2014-2020 1.prioritātes konkrēto pasākumu atbalsts ir sekmējis veiksmīgu zušu populācijas saglabāšanas darbu noritēšanu un to atbilstību noteiktajam darba plānam, mencu nozvejas apjoma palielināšanos uz vienu zvejas kuģi un saldēto un pārstrādāto zivju apjoma palielināšanos, vienlaikus aptverot ievērojamu atbalstīto zivsaimniecības nozares pārstāvju loku plānotajā teritorijā.
3. VID dati parāda, ka piekrastes zvejniekiem ir problēmas iegūt finansējumu projektu pieteikšanai, kas ir viens no iespējamajiem iemesliem nelielajam projektu pieteikumu skaitam attiecīgajos pasākumos.
4. Pasākumā “*Zvejas ietekmes uz jūras vidi ierobežošana un zvejas pielāgošana sugu aizsardzībai*” uz atbalstu nepietiecās neviens ES reģistrēts zvejas kuģa īpašnieks. Dalību iespējamie kavējošie faktori:
 - zvejas rīku dārdzība;
 - trūkst pārliecinošu pierādījumu par drošāku un inovatīvāku zvejas rīku efektivitāti un to ilgtspējīgu lietošanu (sargā lomu no postījumiem);
 - piekrastes zvejnieki nav pietiekoši ieinteresēti veikt investīcijas zvejas rīku selektivitātē, jo savu darbošanos zvejniecībā tie vairs nesaskata (tuvojas pensionēšanās vecums, jaunā paaudze nav ieinteresēta pārmantot esošo arodu, u.c.);
 - zvejniecība nav vienīgais un galvenais iztikas avots.
5. Dalību pasākumā “*Veselība un drošība*” kavē intereses trūkums investēt veselības un drošības pasākumu uzlabošanā, jo tas saistās ar paaugstinātām prasībām, un tā nav prioritāte.
6. Dalību pasākumā “*Inovācija*” iespējams kavē nepietiekoša sadarbība starp pētniecības institūtiem, biedrībām un uzņēmējiem.

Veiktie rādītāju aprēķini dod iespēju sniegt ieteikumus tikai par pieteicēju aktivizēšanu, jo pabeigto projektu skaits un saņēmēju skaits ir niecīgs esošās programmas rādītāju aprēķiniem.

Ieteikumi:

Ieteicams aktivizēt potenciālos saņēmējus, kur būtisks ir ZST ieguldījums. Lai sniegtu detalizētus ieteikumus par nepieciešamajām darbībām/ aktivitātēm un to veicējiem, jāveic atsevišķa izpēte ar saņēmēju intervēšanu un viedokļu apzināšanu no visām iesaistītajām pusēm, novērtējot subjektīvos un objektīvos faktorus.

Ieteikumi par citiem potenciāliem pasākumiem vai aktivitātēm, lai labāk sasniegtu prioritātes mērķus:

Vēlams izvērtēt piekrastes zvejniekiem pieejamos finanšu instrumentus un to piedāvātos atbalsta veidus sasaistē ar zvejnieku finanšu iespējām, pielāgojot finanšu instrumentu atbalsta veidus un nosacījumus.

PIELIKUMI

1. pielikums

1. prioritāte “Veicināt vides ziņā ilgtspējīgu, resursu ziņā efektīvu, inovatīvu, konkurētspējīgu un uz zināšanām balstītu zvejniecību”

Rādītāja nosaukums	Darba ražīguma izmaiņas
Attiecināmie pasākumi	Galīga zvejas darbību pārtraukšana; Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana; Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību; Inovācija.
Atvasinātie rādītāji	nav
Apraksts	Ilggadējās <i>nozvejas vērtība</i> vai <i>neto apgrozījums</i> uz vienu gada vidējo <i>nodarbināto</i> atbalstu saņēmušajos zvejniecības nozares uzņēmumos (gads pirms un pēc atbalsta saņemšanas).
Mērvienība	EUR/nodarbināto
Datu avots	LZIKIS,VID, CSP

Rādītāja nosaukums	Ražošanas izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā
Attiecināmie pasākumi	Zvejas ietekmes uz jūras vidi ierobežošana un zvejas pielāgošana sugu aizsardzībai; Galīga zvejas darbību pārtraukšana; Veselība un drošība; Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana; Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību; Inovācija.
Atvasinātie rādītāji	nav
Apraksts	Ražošanas izmaksu attiecības izmaiņas pret neto apgrozījumu gadā pirms un pēc projekta (pastāv iespēja, ka veicot ieguldījumus, uzreiz pēc projekta izmaksas var pieaugt, tādēļ šogad plānots skatīt visa pārskata perioda griezumā). Izmantojot Peļņas /zaudējumu (P/z) aprēķinu, plānots iekļaut šādas pozīcijas atkarībā no p/z aprēķina shēmas: P/z aprēķina shēma vertikālā formā (klasificēta pēc apgrozījuma izmaksu metodes): neto apgrozījums; pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas; pārdošanas izmaksas;

	administrācijas izmaksas; pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi; pārējās saimnieciskās darbības izmaksas. P/z aprēķina shēma vertikālā formā (klasificēta pēc perioda izmaksu metodes): neto apgrozījums; gatavās produkcijas un nepabeigto ražojumu krājumu izmaiņas pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi; materiālu izmaksas; personāla izmaksas; pārējās saimnieciskās darbības izmaksas.
Mērvienība	%
Datu avots	VID, CSP

Rādītāja nosaukums	Bojātās nozvejas apjoma izmaiņas kopējā nozvejā
Attiecināmie pasākumi	Zvejas ietekmes uz jūras vidi ierobežošana un zvejas pielāgošana sugu aizsardzībai Inovācija – ja ir paredzēta ietekmes uz jūras vidi samazināšana.
Atvasinātie rādītāji	nav
Apraksts	Tiek salīdzinātas attiecības izmaiņas atbalsta saņēmējam pirms un pēc projekta ieviešanas; Tiek salīdzinātas attiecības izmaiņas atbalsta saņēmējiem un atbalsta nesaņēmējiem pēc projekta.
Mērvienība	%
Datu avots	LAD, VVD (Izmantojami dati no zvejas žurnāliem, kuros tiek reģistrēta zvejas rīku izmantošana un informācija par zvejas licenču, atļauju, nomas tiesību turētājiem (MK noteikumi Nr. 296., 02.05.2007.).

Rādītāja nosaukums	Bojāto zvejas rīku īpatsvars kopējā izmantoto zvejas rīku skaitā
Attiecināmie pasākumi	Zvejas ietekmes uz jūras vidi ierobežošana un zvejas pielāgošana sugu aizsardzībai Inovācija – ja ir paredzēta ietekmes uz jūras vidi samazināšana.
Atvasinātie rādītāji	Bojāto zvejas rīku skaita izmaiņas attiecībā pret kopējo izmantoto zvejas rīku skaitu Bojāto zvejas rīku garuma metros izmaiņas attiecībā pret kopējo izmantoto garumu
Apraksts	- Tiek salīdzinātas attiecības izmaiņas atbalsta saņēmējam pirms un pēc projekta; - Tiek salīdzinātas attiecības un to izmaiņas atbalsta saņēmējiem un atbalsta nesaņēmējiem pēc projekta.
Mērvienība	Skaitis, m,%
Datu avots	LAD, VVD (izmantojami dati no zvejas žurnāliem, kuros tiek reģistrēta zvejas rīku izmantošana un informācija par

	zvejas licenču, atļauju, nomas tiesību turētājiem (MK noteikumi Nr. 296., 02.05.2007.)).
--	--

Rādītāja nosaukums	Izmaiņas zušu populācijā
Attiecināmie pasākumi	Atbalsts saglabāšanas pasākumiem
Atvasinātie rādītāji	1) Izlaisto zušu mazuļu skaits katrā ūdenstilpnē, salīdzinot ar plānoto; 2) Ūdenstilpņu skaits, kurās izlaisti zušu mazuļi, salīdzinot ar plānoto.
Apraksts	1) Tiek novērtēts, cik liels zušu mazuļu skaits ir izlaists, salīdzinot ar pasākumā plānoto skaitu, vērtējot procentuāli atsevišķi katrai ūdenstilpnei; 2) Procentuālais novērtējums, cik ūdenstilpnēs katrā upju baseinā ir izlaisti zušu mazuļi, salīdzinājumā ar plānoto.
Mērvienība	Skaits gab., %
Datu avots	LAD, BIOR

Rādītāja nosaukums	Mencu nozvejas apjoma izmaiņas uz zvejas kuģi
Attiecināmie pasākumi	Galīga zvejas darbību pārtraukšana
Atvasinātie rādītāji	nav
Apraksts	Mencu nozvejas apjoma izmaiņas uz vienu zvejas kuģi, kas zvejo mencu (gads pirms un pēc atbalsta).
Mērvienība	%
Datu avots	LAD, LZIKIS

Rādītāja nosaukums	Labuma guvēju īpatsvars nozarē (labuma guvēji saskaņā ar MK not. minēto.)
Attiecināmie pasākumi	Veselība un drošība; Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana; Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību
Atvasinātie rādītāji	nav
Apraksts	Labuma guvēji attiecībā pret (ekonomiski aktīvo) uzņēmumu un nodarbināto skaitu sektorā.
Mērvienība	%
Datu avots	LAD, CSP

Rādītāja nosaukums	Izmaiņas zivju apjomā un apstrādē
Attiecināmie pasākumi	Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana
Atvasinātie rādītāji	Izmaiņas saldēto zivju izkrāvumu apjomā

	Izmaiņas blakusproduktu un nevēlamās nozvejas apstrādē
Apraksts	saldēto zvejas produktu uzglabāšanas apjoma ārpus ostām izmaiņas projektu rezultātā (gads pirms un pēc projekta); pārstrādāto zvejas blakusproduktu un nevēlamās nozvejas apjoma izmaiņas projektu rezultātā(gads pirms un pēc projekta).
Mērvienība	Tonnas, %
Datu avots	LAD

Rādītāja nosaukums	Izkrauto zvejas produktu apjoma izmaiņas
Attiecināmie pasākumi	Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvērums vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvērums vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvērums vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību
Atvasinātie rādītāji	nav
Apraksts	Zivju izkrāvumu apjoma izmaiņas Latvijas ostās projektu rezultātā. Rādītājs tiks analizēts saistībā ar veiktajiem ieguldījumiem.
Mērvienība	Tonnas,%
Datu avots	LAD, LZIKIS

Rādītāja nosaukums	Inovāciju mērogs
Attiecināmie pasākumi	Inovācija
Atvasinātie rādītāji	dalījumā pa jomām; dalījumā pēc mēroga (<i>uzņēmuma, nozares</i>); uzņēmēju-dalībnieku īpatsvars no kopējā uzņēmumu skaita sektorā.
Apraksts	Daļa un apmērs sekmīgi realizētiem inovācijas projektiem: MK not. Nr. 193 uzskaitītajām inovāciju jomām – cik no šīm jomām ir aptvertas un kāds ir projektu skaits un ieguldījumu sadalījums starp tām; cik % no inovācijām tiek ieviestas uzņēmuma, un cik plašākā (nozares) līmenī; cik % atbalsta saņēmēju ir iesaistīti inovāciju projektu realizācijā no kopējā uzņēmumu skaita sektorā.
Mērvienība	%
Datu avots	LAD, CSP

2.pielikums

Izmantotā literatūra jūras vides rādītāju izvērtēšanai

- Arai T. (ed.) 2016. Biology and Ecology of Anguillid Eels. CRC Press, 340 pages.
- ICES. 2016. Report of the Working Group on Eels (WGEEL), 15–22 September 2016, Cordoba, Spain. ICES CM 2016/ACOM:19. 107 pp.
- Königson, S., Johan Lövgren, J., Hjelm, J., Ovegård, M., Ljunhager, F., Lunneryd S. 2015. Seal exclusion devices in cod pots prevent seal bycatch and affect their catchability of cod. Fisheries Research 167, DOI: 10.1016/j.fishres.2015.01.013
- Martin, G. R, and Crawford, R. 2015. Reducing bycatch in gillnets: a sensory ecology perspective. Global Ecology and Conservation 3: 28–50.
- Vanhatalo J., Vetemaa M., Herrero A., Aho T., Tiilikainen R. 2014. By-Catch of Grey Seals (*Halichoerus grypus*) in Baltic Fisheries—A Bayesian Analysis of Interview Survey. PLoS ONE 9(11): e113836. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0113836>
- <https://www.bipindicators.net/indicators/proportion-of-fish-stocks-in-safe-biological-limits>

3. pielikums

PROBIT funkcijas novērtējuma rezultāti PSM-DiD metodei

Mainīgais	Koeficients	Standartnovirze	z	P> z	[95% konfidences intervāls]	
Nolietojums	0.000124	0.000055	2.27	0.02	0.000017	0.000231
Aktīvi	0.000112	0.000054	2.07	0.04	0.000006	0.000218
Ilgtermiņa investīciju kopsumma	-0.000386	0.000213	-1.82	0.07	-0.000803	0.000030
Krājumi	-0.000439	0.000235	-1.87	0.06	-0.000899	0.000022
Debitori	-0.000368	0.000214	-1.72	0.09	-0.000788	0.000052
Nauda	-0.000333	0.000201	-1.66	0.10	-0.000727	0.000060
Bilance	0.000225	0.000086	2.62	0.01	0.000057	0.000394
Akciju kapitāls	0.000038	0.000021	1.81	0.07	-0.000003	0.000079
Pašu kapitāls	0.000115	0.000149	0.77	0.44	-0.000178	0.000407
Ilgtermiņa kreditori	0.000051	0.000135	0.38	0.70	-0.000212	0.000315
Īstermiņa kreditori	0.000152	0.000159	0.96	0.34	-0.000159	0.000463
Konstante	-0.143753	0.463621	-0.31	0.76	-1.052432	0.764927
Logistiskā regresija	Novērojumi	LR chi2(11)	Prob>chi2	Log iespēja	Pseudo R2	
	76	53.02	0.000	-21.633207	0.551	

Pasākumu tiešās ietekmes novērtējums uz ražošanas izmaksu īpatsvaru apgrozījumā ar PSM-DiD metodi

Aprēķinu bāze	Ražošanas izmaksu īpatsvars apgrozījumā		
	2007÷2010	2012÷2015	DiD (2012÷2015 - 2007÷2010)
Nepielīdzinātie dalībnieki (P=1) (51)	1.00	1.41	0.41
Nepielīdzinātie nedalībnieki (P=0) (25)	1.12	3.33	2.21
Kopā Ø (76)	1.04	2.04	1.00
Starpība (1-0)	-0.12	-1.92	-1.80
Starpība (1-Ø)	-0.04	-0.63	-0.59
Pielīdzinātie dalībnieki (M=1) (18)	1.30	2.28	0.98
Pielīdzinātie nedalībnieki (M=0) (25)	1.02	1.13	0.11
ATT	0.28	1.15	0.88

Pasākumu tiešās ietekmes novērtējums uz kapitāla izmaksu īpatsvaru apgrozījumā ar PSM-DiD metodi

Aprēķinu bāze	Kapitāla izmaksu (pamatlīdzekļu nolietojuma) attiecība pret apgrozījumu		
	2007÷2010	2012÷2015	DiD (2012÷2015 - 2007÷2010)
Nepielīdzinātie dalībnieki (P=1) (51)	0.17	0.35	0.17
Nepielīdzinātie nedalībnieki (P=0) (25)	0.24	0.32	0.07
Kopā Ø (76)	0.20	0.34	0.14
Starpība (1-0)	-0.07	0.03	0.10
Starpība (1-Ø)	-0.02	0.01	0.03
Pielīdzinātie dalībnieki (M=1) (21)	0.29	0.71	0.41
Pielīdzinātie nedalībnieki (M=0) (25)	0.93	0.49	-0.44
ATT	-0.64	0.22	0.85

Pasākumu tiešās ietekmes novērtējums uz darba ražīgumu ar PSM-DiD metodi

Aprēķinu bāze	€/LDV		
	2007	2014	DiD (2014-2007)
Nepielīdzinātie dalībnieki (P=1) (51)	13,736	52,999	39,264
Nepielīdzinātie nedalībnieki (P=0) (25)	10,818	14,693	3,875
Kopā Ø (76)	12,776	40,399	27,623
Starpība (1-0)	2,918	38,306	35,389
Starpība (1-Ø)	960	12,601	11,641
Pielīdzinātie dalībnieki (M=1) (21)	6,763	10,472	3,709
Pielīdzinātie nedalībnieki (M=0) (25)	5,671	13,468	7,797
ATT	1,092	-2,996	-4,088

Atkarīgo mainīgo starpības pirms un pēc programmas PSM-DiD metodei

			pirms	pēc	pirms	pēc	pirms	pēc
skaits			Kopējās ražošanas izmaksas		Kapitāla izmaksas		Darba ražīgums	
nesaņēvēji	25	bez	1.12	3.33	0.24	0.32	10,818	14,693
saņēvēji	51	ar	1.00	1.41	0.17	0.35	13,736	52,999

Atkarīgo mainīgo starpības (DiD metode)

skaits			pēc - pirms	pēc - pirms	pēc - pirms
			Kopējās ražošanas izmaksas	Kapitāla izmaksas	Darba ražīgums
nesaņēvēji	25	bez	2.21	0.07	3,875
saņēvēji	51	ar	0.41	0.17	39,264
DiD			-1.80	0.10	35,389

Logaritmiskās transformācijas rezultāti GPSM metodei

Mainīgais	Koeficients	Standart novirze	z	P> z	[95% konfidences intervāls]	
Nolietojums	0.000039	0.000022	1.76	0.08	-0.000004	0.000083
Aktīvi	0.000011	0.000012	0.93	0.35	-0.000012	0.000033
Ilgtermiņa investīciju kopsumma	-0.000046	0.000059	-0.77	0.44	-0.000162	0.000070
Krājumi	-0.000050	0.000058	-0.88	0.38	-0.000163	0.000062
Debitori	-0.000040	0.000061	-0.65	0.51	-0.000159	0.000079
Nauda	-0.000030	0.000061	-0.49	0.63	-0.000149	0.000089
Bilance	0.000070	0.000022	3.28	0.00	0.000028	0.000113
Akciju kapitāls	0.000003	0.000005	0.65	0.52	-0.000006	0.000012
Pašu kapitāls	-0.000033	0.000052	-0.63	0.53	-0.000135	0.000069
Ilgtermiņa kreditori	-0.000039	0.000050	-0.77	0.44	-0.000138	0.000060
Īstermiņa kreditori	-0.000029	0.000050	-0.58	0.56	-0.000127	0.000069
Konstante	7.250076	0.779350	9.30	0.00	5.722578	8.777574
Logistiskā regresija	Novērojumi 76	Wald chi²(11) 31.49	Prob > chi² 0.0009			

Vienas izlases Kolmogorova-Smirnova tests pret teorētisko sadalījumu

Mazākā grupa	D	p-vērtība	Korekcija
Atlikums	0.1574	0.023	
Kumulatīvais	-0.1619	0.019	

Kombinētais K-S	0.1619	0.037	0.027
-----------------	--------	-------	-------

Vispārinātās tiecības indeksa intervālu sadalījuma statistika

Mainīgais	Novērojumi	Vidējā vērtība	Standartnovirze	Minimums	Maksimums
gps_1	76	0.024249	0.016010	0.000061	0.079319
gps_2	76	0.055245	0.016140	0.002609	0.079331
gps_3	76	0.044172	0.018120	0.001058	0.079198

Regresijas modeļa koeficienti ražošanas īpatsvara izmaksu īpatsvara apgrozījumā izmaiņām

Mainīgais	Koeficients	Standartnovirze	z	P> z	[95% konfidences intervāls]	
T	0.0000	0.0000	-0.70	0.49	0.0000	0.0000
T ²	0.0000	0.0000	-0.06	0.95	0.0000	0.0000
GPS	1.0186	236.2025	0.00	1.00	-470.0724	472.1095
GPS ²	-668.7206	2358.5880	-0.28	0.78	-5372.7760	4035.3350
T*GPS	0.0001	0.0001	0.61	0.54	-0.0002	0.0003
Konstante	3.0679	5.5111	0.56	0.58	-7.9236	14.0595
Logistiskā regresija	Novērojumi	F(5,70)	Prob>F	R ²		
	76	0.50	0.7756	0.0345		

Regresijas modeļa koeficienti kapitāla izmaksu īpatsvara apgrozījumā izmaiņām

Mainīgais	Koeficients	Standartnovirze	z	P> z	[95% konfidences intervāls]	
T	0.0000	0.0000	0.15	0.88	0.0000	0.0000
T ²	0.0000	0.0000	-0.38	0.70	0.0000	0.0000
GPS	49.9257	35.1909	1.42	0.16	-20.2603	120.1116
GPS ²	-528.2558	351.3966	-1.50	0.14	-1229.0940	172.5826
T*GPS	0.0000	0.0000	0.03	0.98	0.0000	0.0000
Konstante	-0.8883	0.8211	-1.08	0.28	-2.5259	0.7493
Logistiskā regresija	Novērojumi	F(5,70)	Prob>F	R ²		
	76	0.60	0.6975	0.0413		

Regresijas modeļa koeficienti darba ražīguma izmaiņām

Mainīgais	Koeficients	Standartnovirze	z	P> z	[95% konfidences intervāls]	
T	0.0152	0.1124	0.14	0.89	-0.2091	0.2394
T ²	0.0000	0.0000	-0.84	0.40	0.0000	0.0000
GPS	-162,546	4,147,323	-0.04	0.97	-8,434,121	8,109,030
GPS ²	12,800,000	41,400,000	0.31	0.76	-69,800,000	95,400,000
T*GPS	0.4831	2.0744	0.23	0.82	-3.6541	4.6203
Konstante	-8,200	96,766	-0.08	0.93	-201,194	184,794
Logistiskā regresija	Novērojumi	F(5,70)	Prob>F	R ²		
	76	1.04	0.3988	0.0694		

4. pielikums

Konkrētais mērķis	Pasākuma nosaukums	Pasākuma mērķis un reglamentējošā likumdošana	Atbalsta pretendents	Attiecināmās izmaksas
1.Konkrētais mērķis “Zvejniecības ietekmes uz jūras vidi novēršana, tostarp nevēlamas nozvejas, cik iespējams, samazināšana un izskaušana”	Atbalsts saglabāšanas pasākumu izstrādei un īstenošanai	Mērķis – nav definēts (MK not. Nr. 772).Saskaņā ar Regulu.	Valsts zinātniskais institūts, kas īsteno valsts politiku zivju krājumu atražošanas jomā. Vietējā pašvaldība, kuras teritorijā atrodas šo noteikumu <u>1.pielikumā</u> minētie iekšējie ūdeņi.	Stikla zušu iegādes izmaksas. Ar stikla zušu ielaišanu ūdenstilpēs saistītās transportēšanas izmaksas. Izmaksas, kas saistītas ar nepieciešamo atļauju iegūšanu Latvijā. Vispārējās izmaksas.
	Zvejas ietekmes uz jūras vidi ierobežošana un zvejas pielāgošana sugu aizsardzībai	Mērķis - zvejas rīku selektivitātes uzlabošana attiecībā uz zivju izmēru vai sugu, izmetumu izskaušana vai nevēlamās nozvejas apstrāde, vai zvejas rīku un nozvejas pasargāšana no aizsargājamiem zīdītājiem un putniem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 508/2014 38. panta 1. punkta "a", "b" vai "d" apakšpunktu (MK not. Nr. 136).	ES reģistrēta zvejas kuģa īpašnieks.	Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 508/2014 38. panta 1. punkta "a"(aprīkojums, ar ko uzlabo zvejas rīku selektivitāti attiecībā uz zivju izmēru vai sugu.) un "d" apakšpunktā minētā aprīkojuma iegādes un uzstādīšanas izmaksas. Izmaksas ieguldījumiem uz klāja vai aprīkojumā nevēlamās nozvejas pirmapstrādei (mazgāšanai, ķidāšanai, galvu un spuru nogriešanai), atvēsināšanai, saldēšanai un uzglabāšanai nepieciešamo zvejas kuģa telpu, rūmju vai saldēšanas kameru pārbūvei un atjaunošanai, kā arī ar to saistīto būvmateriālu iegādei; ar nevēlamās nozvejas pirmapstrādi (mazgāšanu, ķidāšanu, galvu un spuru nogriešanu), atvēsināšanu, saldēšanu un uzglabāšanu saistīto iekārtu un aprīkojuma iegādei un uzstādīšanai, tostarp aukstuma un ledus ražošanas iekārtu, taras, konteineru un inventāra iegādei, lai nodrošinātu nevēlamās nozvejas kvalitāti, kas atbilst regulas 38. panta 1. punkta "b" apakšpunktā noteiktajam. Vispārējās izmaksas. t.sk., arhitektu, inženieru un konsultantu honorāri, ekspertīzes, būvuzraudzības pakalpojumu, juridisko pakalpojumu, tehniski ekonomisko pamatojumu, kā arī patentu un licenču izmantošanas izmaksas, kas ir tieši saistītas ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu.
3.Konkrētais mērķis “Zvejas kapacitātes un pieejamo zvejas iespēju līdzsvara nodrošināšana”	Galīga zvejas darbību pārtraukšana	Mērķis - sabalansēt Latvijas zvejas flotes mencas zvejojošo tīklu zvejas kuģu kapacitāti ar šim zvejas kuģu segmentam pieejamiem zivju resursiem, minētos zvejas kuģus sadalot	Latvijas zvejas flotes tīklu zvejas kuģa īpašnieks (5 kuģi). Latvijas zvejas flotes tīklu zvejas kuģa apkalpes loceklis (zvejnieks).	Apakšpasākuma “Zvejas kuģu sadalīšana” un “Kompensācijas zvejniekiem” ietvaros paredzētas kompensācijas (publiskā finansējuma apmērs ir 100% no attiecināmajām izmaksām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 508/2014 95. panta 2. punkta "e" apakšpunktu).

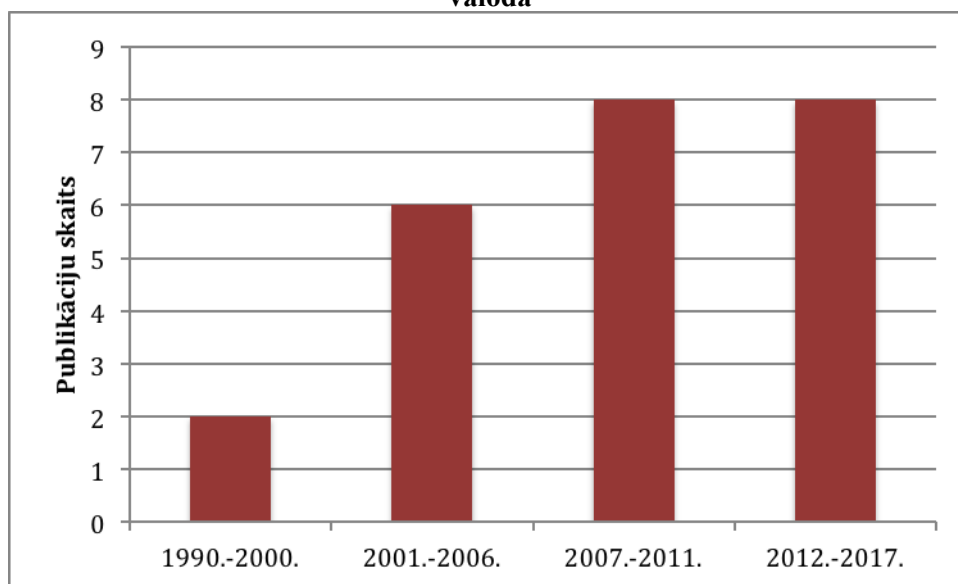
		(tostarp sagriežot metāllūžņos), kā arī izmaksāt kompensācijas zvejniekiem, kas ir strādājuši uz šiem zvejas kuģiem (MK not. Nr. 559).		
4. Konkrētais mērķis “Zvejniecības uzņēmumu, tostarp mazapjoma, tostarp piekrastes flotes, konkurētspējas un dzīvotspējas palielināšana un drošības un darba apstākļu uzlabošana”	Veselība un drošība	Mērķis - zvejnieku higiēnas, veselības, drošības un darba apstākļu uzlabošana, veicot ieguldījumus zvejas kuģos ar noteikumu, ka šie ieguldījumi pārsniedz ES tieši piemērojamos tiesību aktos un nacionālajos normatīvajos aktos paredzētās prasības saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 508/2014 32. panta 1. Punktu (MK not. Nr. 136).	ES reģistrēta zvejas kuģa īpašnieks.	EK Deleģētās regulas (ES) 2015/531 3., 5. un 6. pantā minēto priekšmetu iegādes un to uzstādīšanas izmaksas un 4. pantā minēto darbību izmaksas, ja priekšmeti vai darbības pārsniedz ES tieši piemērojamos tiesību aktos un nacionālajos normatīvajos aktos noteiktās prasības par jūras zvejas kuģu drošību, drošības un veselības aizsardzības prasībām un medicīnisko aprūpi uz kuģiem un drošības un veselības aizsardzības prasībām darbā uz zvejas kuģiem. Vispārējās izmaksas.
	Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana	Mērķis - palielināt zvejas produktu pievienoto vērtību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 508/2014 42. panta 1. punkta "a" apakšpunktu, atbalstot ieguldījumus, kuru ieviešanas rezultāts ir pieejams plašākam zivsaimniecības nozares pārstāvju lokam nekā to pasākumu rezultāts, kurus parasti savās interesēs īsteno komersanti (MK not. Nr. 441).	Biedrība ¹² , kura ir reģistrēta saskaņā ar <u>Biedrību un nodibinājumu likumu</u> un kuras ne mazāk kā trīs biedru komercdarbības joma galvenokārt ir zvejniecība, izņemot komerciālo zveju iekšējos ūdeņos.	Jaunas būvniecības, būves ierīkošanas, būves novietošanas, būves pārbūves un būves atjaunošanas izmaksas, tostarp tās pielāgošanai atjaunojamo energoresursu izmantošanai, energoefektivitātes uzlabošanai vai vides aizsardzības veicināšanai, ieskaitot apsardzes un caurlaides telpu ierīkošanas, apsardzes signalizācijas, videonovērošanas sistēmas un to ierīkošanas, teritorijas labiekārtošanas (teritorijas asfaltēšanas vai cita klājuma ieklāšanas, žoga izbūves, zāliena un ārējā apgaismojuma ierīkošanas), elektrības pieslēguma un dziļurbuma ierīkošanas izmaksas. Jaunu pamatlīdzekļu (tehnikas, iekārtu un aprīkojuma) iegādes un uzstādīšanas izmaksas. Jaunu būvmateriālu iegādes izmaksas. Pievienotās vērtības nodoklis. Vispārējās izmaksas.
	Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un	Mērķis - saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 508/2014 43. pantu ir	Biedrība, kura reģistrēta saskaņā ar <u>Biedrību un nodibinājumu likumu</u> un kurā vismaz trim biedriem	Jaunas būvniecības, būves ierīkošanas un novietošanas izmaksas, būves pārbūves un atjaunošanas izmaksas, tostarp būves pielāgošanas izmaksas atjaunojamo

¹² Ieguldījumus zvejas blakusproduktu un nevēlamās nozvejas pārstrādē var īstenot tikai biedrība, kas ir normatīvajos aktos par zvejas un akvakultūras produktu ražotāju grupu atzīšanas kritērijiem, darbības nosacījumiem un darbības kontroli noteiktajā kārtībā atzīta zvejas produktu ražotāju organizācija.

	patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību	zvejas ostu un zvejas produktu izkraušanas vietu infrastruktūras uzlabošana zvejnieku vajadzībām, lai paaugstinātu izkrauto zvejas produktu kvalitāti, pastiprinātu kontroli un izsekojamību, palielinātu energoefektivitāti, veicinātu vides aizsardzību un uzlabotu zvejnieku drošību un darba apstākļus (MK not. Nr. 290).	komercdarbības joma pārsvarā ir zvejniecība. Ostas pārvalde.	energoresursu izmantošanai, energoefektivitātes uzlabošanai vai vides aizsardzības veicināšanai, arī apsardzes un caurlaides telpu ierīkošanai, apsardzes signalizācijas un videonovērošanas sistēmu ierīkošanai, teritorijas labiekārtošanai. Jaunas tehnikas, iekārtu un aprīkojuma iegādes un uzstādīšanas izmaksas. Jaunu būvmateriālu iegādes izmaksas. Pievienotās vērtības nodoklis. Vispārējās izmaksas.
5.Konkrētais mērķis “Atbalsta sniegšana tehnoloģiju izstrādes, inovācijas, tostarp energoefektivitātes palielināšanas, un zināšanu pārneses stiprināšanai”	Inovācija	Mērķis - inovācija zvejniecībā un zivju, vēžveidīgo un mīkstmiešu apstrādē, izstrādājot ieviešanai jaunus vai ievērojami uzlabotus produktus, aprīkojumu, procesus vai metodes (MK not. Nr. 193).	Zinātniskā institūcija, kas reģistrēta Latvijas zinātnisko institūciju reģistrā un kas projektu īsteno sadarbībā ar biedrību. Komersants, zemnieku vai zvejnieku saimniecība, kas nodarbojas ar zvejniecību, un kas projektu īsteno sadarbībā ar zinātnisko institūciju. Biedrība, kura vismaz gadu pirms projekta iesnieguma iesniegšanas ir reģistrēta saskaņā ar <u>Biedrību un nodibinājumu likumu</u> , ja vismaz trīs tās biedru komercdarbības joma pārsvarā ir zvejniecība, akvakultūra vai zivju, vēžveidīgo un mīkstmiešu pārstrāde un konservēšana.	Telpu, instrumentu, iekārtu un to aprīkojuma nomas maksa uz noteiktu laikposmu. Darba samaksa, t.sk., projekta vadības izmaksas. Materiālu (fizikālie, bioloģiskie, ķīmiskie un citi materiāli, reaktīvie, ķīmikālijas, laboratorijas trauki, medikamenti pētniecībai), zinātniskās literatūras un mazvērtīgā inventāra iegādes izmaksas, t.sk., piegādes izmaksas. Patentu un licenču amortizācijas izmaksas. Ārējo pakalpojumu izmaksas (līgumpētījumi ar zinātniskajām institūcijām, produktu sertificēšanas pakalpojumi, licencēšanas pakalpojumi, kurus projekta īstenošanai projekta īstenotājs iepērk no trešajām personām). Komandējuma izmaksas. Projekta rezultātu testēšanas izmaksas. Vispārējās izmaksas (arhitektu, inženieru un konsultantu honorāri un izdevumi par ekspertīzes, būvuzraudzības un autoruzraudzības pakalpojumiem, juridiskajiem pakalpojumiem un tehniski ekonomisko pamatojumu, kuras ir tieši saistītas ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu). Publiskai zinātniskai institūcijai: jaunas būvniecības, pārbūves, būves ierīkošanas un būves novietošanas izmaksas, lai pielāgotu ēku vai telpu zinātniskajai darbībai un iekārtu vai aprīkojuma izmantošanai, tostarp nodrošinātu darba drošības, higiēnas, ugunsdrošības un vides aizsardzības prasību ievērošanu pētnieciskajā darbā; jaunu instrumentu, iekārtu vai pētniecības aprīkojuma iegādes izmaksas.

5. pielikums

Pētījumu – zinātnisko publikāciju – par zvejas rīku modificēšanu roņu piezvejas un rīku sabojāšanas mazināšanai skaita izmaiņas 1990. - 2017.g. Ziņas par publikācijām tikai angļu valodā

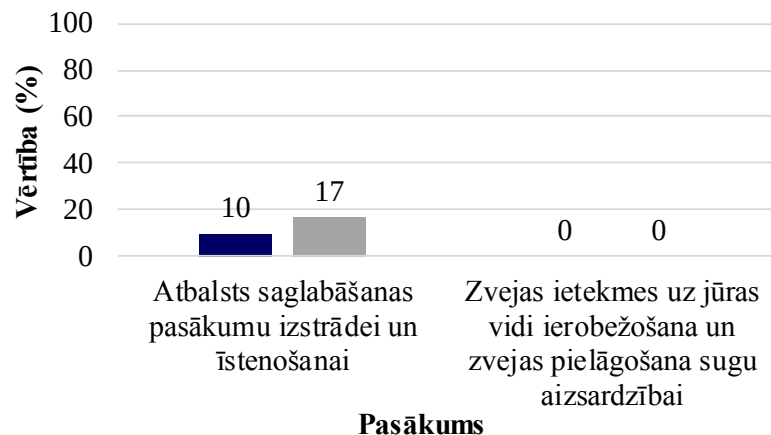
6. pielikums

Latvijai noteiktās zivju kvotas un nozveja (tūkst. tonnas)

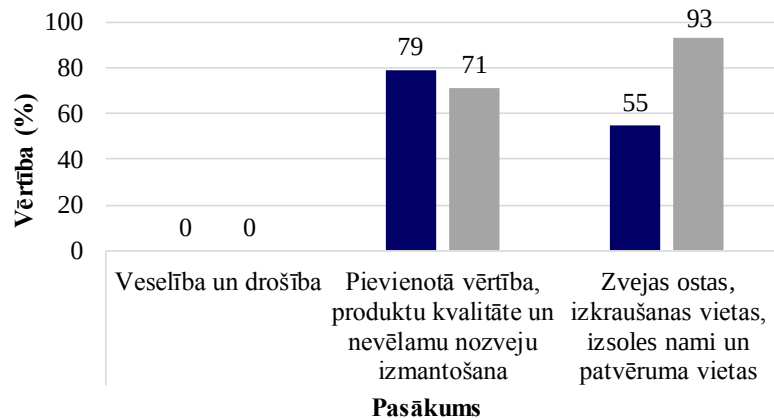
Zivs nosaukums	Apjoms (tūkst.tonnas)								
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
BRĒTLIŅA kvota	62,88	62,88	52,57	47,97	34,90	30,72	33,31	32,67	31,55
BRĒTLIŅA nozveja	60,45	57,24	49,99	45,85	33,44	30,72	33,31	30,76	30,50
MENCA kvota	4,45	4,01	4,72	5,33	6,31	7,31	6,71	6,64	5,41
MENCA nozveja	4,14	3,93	4,53	5,06	4,87	4,28	24,87	2,04	3,00
REŅĢE kvota	44,05	43,08	41,54	43,08	43,76	38,09	39,39	41,99	47,10
REŅĢE nozveja	20,72	20,28	19,51	19,41	19,89	20,10	20,72	23,32	25,27
LASIS kvota	0,28	0,23	0,20	-	-	-	-	-	-
LASIS nozveja	0			0		0	0	0	0
LASIS (gab.) kvota	-	-	-	38 783	32 965	2 703	7 335	9 049	6 044
LASIS (gab.) nozveja	2 960	0	0	6	-	7	0	0	0

Datu avots: Latvijas zivsaimniecības gadagrāmata 2016.

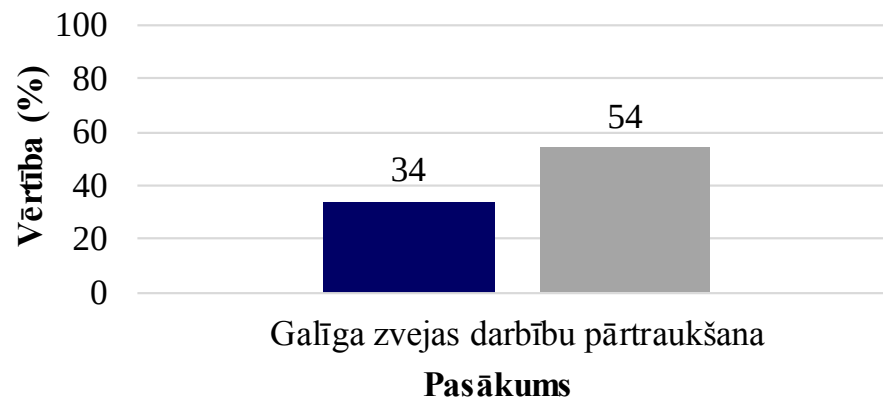
7. pielikums

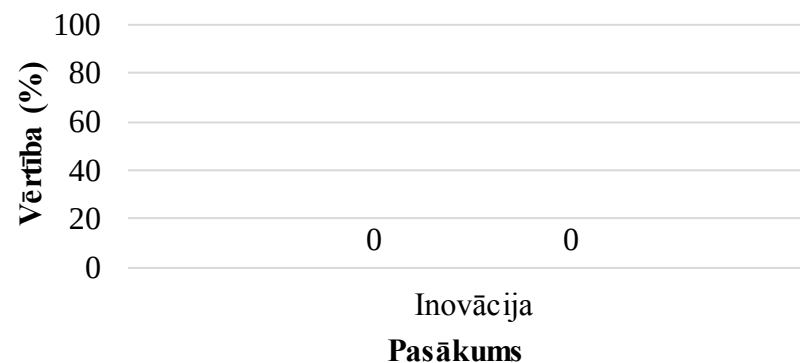
■ Piešķirtais publiskais līdzfinansējums (%)
 ■ Īstenotie projekti no sasniedzamā projektu skaita 2023. gadā
Atbalsta saņēmēju kapacitāte 1. Konkrētā mērķa pasākumā (%)

■ Piešķirtais publiskais līdzfinansējums (%)
 ■ Īstenotie projekti no sasniedzamā projektu skaita 2023. gadā
Atbalsta saņēmēju kapacitāte 4. Konkrētā mērķa pasākumos (%)

■ Piešķirtais publiskais līdzfinansējums (%)
 ■ Īstenotie projekti no sasniedzamā projektu skaita 2023. gadā
Atbalsta saņēmēju kapacitāte 3. Konkrētā mērķa pasākumā (%)

■ Piešķirtais publiskais līdzfinansējums (%)
 ■ Īstenotie projekti no sasniedzamā projektu skaita 2023. gadā
Atbalsta saņēmēju kapacitāte 5. Konkrētā mērķa pasākumos (%)

Avots: izveidots pēc ZM datiem uz 31.10.2017., LAD datiem uz 16.08.2017. un ZRP 2014-2020 versijas 2.2. (EK lēmuma datums: 2017.11.8.)

8. pielikums

Izmaksu īpatsvars neto apgrozījumā (koeficients)

Uzņēmumi	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Tāljūras zvejnieki	1,09	1,16	1,04	0,97	1,15	1,01	0,96	1,00	0,93
Zvejnieki aiz piekrastes	1,01	0,98	1,01	1,01	1,00	0,94	0,96	0,97	1,03
Piekrastes zvejnieki	1,02	0,96	1,01	1,18	1,02	1,01	1,12	1,14	1,14

Piezīme: Izmaksu īpatsvars neto apgrozījumā = izmaksas / neto apgrozījums. Rādītāja vēlamās robežas ir ≤ 1 , kas liecina par to, ka zvejniecības uzņēmumu ražošanas izmaksas ir mazākas nekā iegūtais neto apgrozījums.

9. pielikums

Aprēķināmie un neaprēķināmie rādītāji ZRP 2014-2020 1. prioritātes ietvaros

Konkrētais mērķis	1 - Ietekme uz jūras vidi		3 - Zvejas kapacitāte un līdzsvars	4 - Konkurētspēja, dzīvotspēja, drošība			5 - Tehnoloģijas, inovācijas, energoefektivitāte, zināšanu pārnese
Pasākums	Atbalsts saglabāšanas pasākumu izstrādei un īstenošanai	Zvejas ietekmes uz jūras vidi ierobežošana un zvejas pielāgošana sugu aizsardzībai	Galīga zvejas darbību pārtraukšana	Veselība un drošība	Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana	Zvejas ostas, izkraušanas vietas, izsoles nami un patvēruma vietas – ieguldījumi zvejas ostu, izsoļu namu vai izkraušanas vietu un patvēruma vietu infrastruktūras uzlabošanā; patvēruma vietu būvniecībā, lai uzlabotu zvejnieku drošību	Inovācija
Darba ražīguma izmaiņas			●		●	●	●
Ražošanas izmaksu izmaiņas neto apgrozījumā		●	●	●	●	●	●
Bojātās nozvejas apjoma izmaiņas kopējā nozvejā		●					●
Bojāto zvejas rīku īpatsvars kopējā izmantoto zvejas rīku skaitā		●					●
Izmaiņas zušu populācijā	●						
Mencu nozvejas apjoma izmaiņas uz zvejas kuģi			●				
Labuma guvēju īpatsvars nozarē				●	●	●	
Izmaiņas zivju apjomā un apstrādē					●		
Izkrauto zvejas produktu apjoma izmaiņas						●	
Inovāciju mērogs							●

● rādītāji nav aprēķināmi

● rādītāji ir aprēķināmi

10. pielikums

2017. gadā plānotais un izlaistais zušu mazuļu skaits ūdenstilpēs

UBA	Upe vai ezers	Plānotais skaits, gab.	Izpildītais, gab.
Gauja	Burtnieku ezers	400600	400600
	Dūņezers	27900	27900
	Lilastes ezers	19100	19100
	Dzirnezers	17300	17300
	Limbažu Lielezers	25400	25400
	Gauja	106000	106000
	Pēterupe	4000	4000
	Vitrupe	3700	3700
	Svētupe	4000	4000
	Salaca	15000	15000
Lielupe	Lielupe	96000	96000
	Mūsa	16000	16000
	Mēmele	35000	35000
	Iecava	10000	10000
	Babītes ezers	250000	250000

11. pielikums

Izkrauto zvejas produktu apjoma izmaiņas Latvijas ostās no 2014. – 2016. gadam (%)

